

Opracowanie jest załącznikiem do
Z.N. 5142-1769.1.2021.H12/02
Nr..... z dnia 23.03.22r.
M. Niemczyk-Baltowska
podpis

**DOKUMENTACJA KONSERWATORSKICH BADAŃ
WRAZ Z PROGRAMEM PRAC I PROJEKTEM KONCEPCYJNYM
LATARNI BALNEOLOGII UL PLAC ZDROJOWY 1
W SOPOCIE
CZĘŚĆ I TEKST**

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dyrkcyjna 2/4, 80-852 Gdańsk

Karolina Niemczyk-Baltowska

Sopot 2021

Konservator Dziel Sztuki
Karolina Niemczyk-Baltowska
81-707 Sopot, ul. Hafnera 53 m. 7
tel. 606 11 33 88, Nr dypl. 1422

KARTA IDENTYFIKACYJNA DOKUMENTACJI I ZABYTKU

1.0. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

K. Niemczyk-Baltowska

NR REJESTRU ZABYTKÓW

Zespół urbanistyczno-krajobrazowy Miasta Sopotu - KRS nr 771 z dn. 12.02.1979 Wpisany indywidualnie do rejestru zabytków dawny rejestr zabytków nr 865 z 18.05.1982 r.; nr1009 (rejestr scalony województwa pomorskiego);

1.1. DANE PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

RODZAJ: BUDYNEK - fasady

TEMAT: Prace badawcze

AUTOR nieznan

SYGNATURA (podpis autora, budowniczego na obiekcie) - brak

INSKRYPCJE (napisy wyryte na kamieniu, tynku) - brak

DATOWANIE: nieznan

LOKALIZACJA / MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: Sopot ul Plac Zdrojowy 1

TECHNIKA: budynek mieszkalny, murowany z cegły ceramicznej, dach drewniany kryty dachówką i blachą

WCZEŚNIEJSZE KONSERWACJE (lub RENOWACJE): TAK

WCZEŚNIEJSZE DOKUMENTACJE: NIE

1.2. ZMIANA DANYCH PO ZAKOŃCZENIU PRAC

DATOWANIE: 1904

AUTOR, Paul Puchmuller

1.3. DANE O REALIZACJI KONSERWATORSKIEJ

INWESTOR I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA Wojewódzki Zespół Reumatologiczny im doktor Jadwigi Ttitz Kosko 81-759 Sopot ul Grunwaldzka 1/3

ZLECENIODAWCA: - Wojewódzki Zespół Reumatologiczny m doktor Jadwigi Ttitz-Kosko 81-759 Sopot ul Grunwaldzka 1/3

WYKONAWCY PRAC: mgr Karolina Niemczyk-Bałtowska.

KIEROWNIK: mgr Karolina Niemczyk-Bałtowska.

Skład ZESPOŁU: mgr Karolina Niemczyk-Bałtowska.

RODZAJE BADAŃ ORAZ ICH WYKONAWCY:

- Badania stratygraficzne: Karolina Niemczyk-Bałtowska.

ZABIEGI W KOLEJNOŚCI WYKONANIA:

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dyrzeckajna 2/4, 80-852 Gdańsk

Przeprowadzono badania stratygraficzne tynków zewnętrznych i stolarki fasad. Wykonano kilkadziesiąt odkrywek sondażowych. Badania przeprowadzono z użyciem podnośnika koszowego, co pozwoliło dotrzeć do wszystkich istotnych ze względu na metodykę badań, miejsc na fasadach budynku. Wykonano pomiary profili ciągnionych.

W miejscach najbardziej reprezentatywnych wykonano rozwarstwienia warstw stratygraficznych „in situ”. Pobrano próbki, które następnie zbadano w warunkach laboratoryjnych.

1.4. DANE O DOKUMENTACJI

STRONY TEKSTU:

FOTOGRAFIE: 65

788rtaaqAUTOR DOKUMENTACJI: mgr Karolina Niemczyk-Bałtowska.

DATA I MIEJSCE WYKONANIA: marzec-kwiecień 2021 r., Sopot.

W dniach 15.01.2021 r. – 30.01.2021 r. wykonano odkrywki stratygraficzne na fasadzie, z pomocą podnośnika koszowego i drabiny w części frontowej. Wykonano 30 odkrywek stratygraficznych i pobrano próbki do oględzin przy pomocy mikroskopu.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dąbrowska 2/4, 80-852 Gdańsk

BADANIA STRATYGRAFICZNE

1 Opis obiektu:

Przedmiotem opisu jest latarnia oraz bryła fasady wschodniej i trakt wschodni fasady północnej

Wobec uzyskania przez Sopot praw miejskich, uzdrowiska i uciążliwości dymiących kominów w 1903 roku zburzono cały kompleks, wznosząc w przeciągu 8 miesięcy nowy. Projektantami nowego Zakładu Balneologicznego był Heinrich Dunkel i Paul Puchmuller. Projekt konsultowany był przez specjalną komisję miejską, która oglądała podobne budowle w uzdrowiskach za granicą. Prace budowlane wykonała ekipa architekta Josepha Moschalla, prace rzeźbiarskie (m.in. syrenę i trytona oraz herb miasta umieszczone nad głównym portalem) Fenzloff, a witraże Ferdynand Mueller z Quedlinburga. We wnętrzu urządzono 48 pomieszczeń, w których oferowano kąpiele: słodkowodne, w podgrzewanej wodzie morskiej, solance z kwasem węglowym, mieszane z otrębami, igliwem świerkowym itp. W budynku znajdowały się cele kąpielowe, o wyższym standardzie i cele z wannami dla dzieci. W południowo-wschodnim narożniku budynku umieszczono specjalne sale do kąpiei błotnych w borowinie, a na parterze sale do wypoczynku, masaży oraz kąpiei leczniczych. Zakład został otwarty do użytku 1 sierpnia 1904 roku. W 1903 roku aby komin nie szpecił budynku postanowiono obudować go tworząc wieżę widokową. Po zainstalowaniu w niej światła pełniła rolę morskiego znaku nawigacyjnego. Do końca lat 60 tych dach wieży miał zachowane pokrycie dachówką ceramiczną czerwień naturalna. Remont z przełomu lat 60-70 polegał na kompleksowej przebudowie dachu podczas którego usunięto wieżyczkę i pokrycie ceramiczne zastępując je papowym. W 1977 roku kiedy zainstalowano w sopockiej wieży silne źródło światła widoczne z 17 mil morskich uzyskała miano latarni morskiej. Obecnie obudowany czworoboczną wieżą komin Zakładu Balneologicznego z oszkloną galerijką u szczytu pełni rolę miejsca widokowego oraz latarni morskiej. Bezstyłowe pokrycie dachu zostało odnowione w 2008 roku, kiedy to zrekonstruowano latarnię na kominie wieży i wykonano aranżację dachu imitującego grynspanową blachę.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Główna 1/2, 80-007 Gdańsk

3.5. Skrzydło wschodnie

Skrzydło wschodnie składa się z następujących elementów: od strony południowej widzimy horyzontalnie wydłużoną bryłę budynku z czterema szczytami attykowymi o syntetycznej uproszczonej formie, nawiązującej kształtem do neorenesansowych szczytów; w partii środkowej poprzeczny szczyt attykowy z rozbudowaną dekoracją attykową; oraz od strony północnej – wieża widokowa

Podsumowanie: na podstawie wykonanych badań i projektów archiwalnych można wyodrębnić cztery podstawowe okresy rozbudowy i remontów:

1. Czas powstania budynku – 1903-1904
2. Modernistyczna przebudowa przyziemia, usunięcie wybudówki z podcieniami dach spadzisty kryty dachówką w jej miejsce powstają bramki wykonane w kamiennym tynku ryflowane lastryko, dachy kryte papą
3. Początek lat 70-tych Przebudowa z usunięciem latarni , zadaszeniem papowym, wykonanie tynku baranek gruby
4. Remont dachu , odtworzenie latarni , pokrycie dachu blachą w kolorze grynszpanu

Latarnia (wieża) widokowa

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku

Składa się z

- części głównej najwyższej części z platformą widokową zwieńczoną ozdobnym hełmem szczyt jest wierną rekonstrukcją historycznego zwieńczenia;
- bryły wschodniej związanej z wieżą- składającej się z neorenesansowego szczytu poprzecznego z dekorowaną attyką zamkniętej dwuspadzistym dachem; oraz wyrastającej ponad nią węższym prostopadłościanem o ściętych narożnikach, zamkniętą dachem wielopłaszczyznowym; od strony wschodniej połączona z galeriami nadmorskimi. Szczyt attykowy dekorowany jest gzymsami, pilastrami, konsolami o przekroju w kształcie esownika oraz sterczynami obeliskowymi z licznymi ubytkami. Detal jest w stanie destrukcji. Występuje ubytek obelisku i części reliefu ozdobnego w kształcie wachlarza, którego odpowiednik występuje w masywie zachodnim. Profilowania ozdobnego szczytu są zatarte przez liczne naprawy . Destrukcję pogłębia brak blacharki lub jej nieuszczelnność. Opaski okienne płaskie, odcięte od tynku za pomocą reliefu wgłębnego imitującego układ ciosów kamiennych.

Budynek jest przebudowany. W strefie dwóch dolnych kondygnacji badania obiektu potwierdziły widoczną na fotografiach archiwalnych linię zadaszenia . Pierwotnie na fasadzie wschodniej niższą przybudówkę wieńczyło ogrodzenie w formie attyki, które mogło wyodrębnić taras użytkowy na dachu parteru. Nie zachowały się attyki z gzymsowaniem , które miało profilowania analogiczne do zachowanych w fasadzie zachodniej i północnej. Dach budynków pierzei wschodniej, obecnie płaski, był wyposażony w dach wielospadowy, flankowany szczytami wieżowymi. Pierwsze piętro było wykonane w konstrukcji szachulcowej Wszystkie dachy kryte dachówką. Zmiany w układzie brył pochodzą z przebudów końca lat

30-tych oraz lat powojennych wynikającej ze zniszczeń wojennych Arkady wzniesione współcześnie bez gzymsowań ze zmniejszoną o dwie , liczbą arkad. Pierwotnie występowało 6 arkad o filarach otoczonych gzymsowaniem , zaś przybudówka w linii wieży pełniła funkcję optycznej przypory i wieża utraciła tektonikę. Profile sztukaterii na wieży widokowej w stanie destrukcji. Na szczycie dachu wykusza bezstylowa imitacja iglicy dachowej w formie stożka z blachy ocynkowanej

Podczas wykonywania stratygrafii wykazano, że oryginalnie tynk na wieży był gładki. Pokrywano go dwukrotnie warstwami naprawczymi. Pierwszy remont polegał na pokryciu całej powierzchni tynku brązowo-fioletowym tynkiem fakturalnym. Ostatni remont obejmował pokrycie całości grubym tynkiem cementowym, który położono bez naprawy blacharki. Grube nawarstwienia zniekształciły wyrafinowaną formę latarni. Zwieńczenie wieży od spodu silnie zabrudzone kopciem.

Całą powierzchnię parterowych arkad pokrywa warstwa ryflowanego lastryko z grysem marmurowym, barwionym na żółto. Strop dach wraz z gzymsem wieńczącym arkad północnych jest wykonany z żelbetu. Świadczy to o całkowitym wyburzeniu historycznych arkad. Całość pokryta warstwą żółtego lastryko ryflowanego, współczesnymi wyprawami w tynku akrylowym malowanym w kolorze białym oraz bezstylowym tynkiem akrylowym niespełniającym wymogów konserwatorskich. Naroże od strony północnej górą obłożone styropianem z siatką i tynkiem akrylowym.

Na obiekcie stwierdzono niemal całkowity brak tynku oryginalnego malatury na ścianach wieży- pokrywa ją tynk z czasów remontu i deformujące doń tynki z lat po 1945

Okna zróżnicowane pod względem kształtu i wielkości. Stolarka okienna jest krosnowa, oryginalna w 80%. Okna w trzonie wieży wykonane są z drewna, ślemiona, ramiaki i szczelbiny profilowane. Okna wieży widokowej wykonane w metalu są współczesne, bezstylowe i pochodzące z lat 30-tych. We wnętrzu klatka schodowa stopnie betonowe obiegające tunel wokół komina. Poręcz oryginalna w formie syntetycznej z pochwytem metalowym. Na poziomie widokowym na pochwyty dwie przestrzeliny z kalibru 20 mm. Balustrada na wieży współczesna, bezstylowa. Dach z północnej strony szczytu po licznych naprawach, Od strony wewnętrznej silnie zawilgocenie oraz niewłaściwe pokrycie tynku wapienno cementowego , gipsem , który odspaja się od tynku . lamperia pomalowana farbą olejną . Liczne spęcherzenia i odspojenia

Bryła zespołu miała zróżnicowaną kolorystykę, która wyodrębniała samą wieżę jaśniejszą walorowo kolorystyką Płaszczyzna tynku wieży, gładka, w kolorze kremowym, gzymsy ugrówce, tynk niższych partii w tym szczyt neorenesansowy w kolorze ugrowym odpowiadającym zastosowanemu na

WOJEWÓDZKI URZĄD
CHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dyrkowskiej 2/4, 80-852 Gdańsk

wyremontowanej części. Stolarka okienna w kolorze brązowym, mazerowana.

Detale utracone

1. Wykusze parterowy z wydatnym dachem kryty dachówką, z arkadami
2. Pokrycie dachowe wieży dachówka czerwona marsylka mała
3. Arkady z zadaszeniem i sztukateriami
4. Ozdobne ogrodzenie tarasu z werandą
5. Dach pierzei wschodniej z narożnymi wieżami
6. Stolarka okienna – 20%
7. Okna wieży widokowej - 2% z 10
8. Sztukaterie ozdobnego szczytu – płaskorzeźby w formie wachlarzu
9. Fragment obelisku
10. Iglica dachowa wykusza
11. Weranda budynku dyrekcji
12. Mur szachulcowy

Detale zachowane

1. Gzymsowania -50%
2. Obeliski – 80%
3. Stolarka okienna drewniana – 20 %
4. Stolarka metalowa wieży – 2 %

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Piłsudskiego 24, 80-208 Gdańsk

Obiekt ma w znacznym stopniu zachowaną substancję zabytkową, która jest w złym stanie technicznym i estetycznym i nadaje się kompleksowej konserwacji i rekonstrukcji. Profile są zniekształcone przez warstwy naprawcze oraz przecięte bezkształtnymi szpachlówkami i spękanie strukturalnie pod wpływem korozji mechanicznej wywołanej wodami opadowymi i błędami wykonawczymi.

2. Tabela kolorów

L.P.	Nazwa elementu fasady	Określenie koloru	Faktura i stopień krycia	Oznaczenie koloru
1.	Gzymsy	Żółty piaskowiec	Gładka kryjąca	Keim Historisch 5022
2.	Tło ściany	Kremowy, odcień szary	Gładka kryjąca	Keim Historisch 5013

3.	Okno metalowe wieży wewnątrz	ciemnoszary	Gładka kryjąca	NCS S500N lub RAL
4.	Balustrada wewnętrzna metalowa	Ochra palona	Gładka kryjąca	NCS S 030 Y50R
5.	Ściana latarni wewnątrz	jasnoszara	Gładka kryjąca	NCS S 2002Y
6.	Stolarka okienna	brązowy	Gładka kryjąca	NCS 6020y20r

Z uwagi na przekłamania kolorystyczne wzorników oraz niespójne efekty kolorystyczne mieszalni farb, zakłada się wykonanie próbnych wymalowań przed podjęciem

Ostatecznej decyzji

I zatwierdzenie ich przez autorów projektu , nadzór konserwatorski i PWKZ

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dyrekcji 2/4, 80-852 Gdańsk

3. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ OBIEKTU

3.1 Mury, tynki

Wykonane zostały z cegły ceramicznej, pełnej, czerwonej. Znajdują się obecnie w dobrym stanie. Nie widać odchyień od pionu. Wątek ceglany w obrębie rdzenia gzymsów rdeń jest naruszony przez działanie wód opadowych. Występują rozwarstwienia wywołane działaniem mrozowymi i wysoleniami.. Arkady i naroże pn-wschodnie, parter, wykonane z cegły ceramicznej, czerwonej, strop z żelbetu. Całość pokryta warstwą żółtego lastryko ryflowanego oraz współczesnymi wyprawami w położonym na siatce tynku akrylowym malowanym w kolorze białym i żółtym. Pokrycie styropianem od strony północnej.

Zły stan techniczny i estetyczny wypraw tynkarskich na wieży wynika z błędów wykonawczych podczas niestaranych remontów. Najgorszy wpływ na stan obiektu miał ostatni remont polegający na obłożeniu fasady grubym tynkiem fakturalnym bez remontu blacharki oraz jej uzupełnień. Część parapetów nie otrzymała opierzeń –w ich miejsce pokryto powierzchnię malaturą, która uległa szybkiej degradacji. Przy linii blacharka – tynk powstał przeciwspadek. W powstałe w ten sposób szczeliny wnika woda z opadów. Zwieńczenie wieży silnie zabrudzone kopciem –nawarstwienia owe powstały w czasach , gdy do ogrzewania używano węgla i komin em wydobywał się dym wysoko zanieczyszczony (W minionych czasach fragmenty kopcia docierały nawet do plaży)

Dach przy szczycie nosi ślady napraw, jednak od strony północne widoczne są prowizoryczne uszczelnienia. Od strony wewnętrznej w tym miejscu widoczne jest

silnie zwilgocenie i niewłaściwe technologicznie uzupełnianie tynku przy pomocy gipsu, a na nim malatura olejna. Warstwy szpachłówek gipsowych odpajają się od wyprawy wapienno-piaskowej. Spowodowane jest to utrzymywaniem wilgoci przez gips i zamknięciem odparowania przez niedyfuzyjną warstwę farby.

Dach na wieży obecnie jest pokryty blachą malowaną w kolorze grynszpanu. Pierwotnie dach był pokryty dachówką, która została wymieniona w latach

3.2. Detal sztukatorski

Detal sztukatorski jest w całości wykonany w zaprawie wapienno – cementowej i odlewów cementowych. Składają się na niego gzymsy wykonane metodą ciągnioną na rdzeniu ceglany oraz opaski wokół okien, Detal ów zachowany jest w 40% pokryty cementowymi warstwami naprawczymi, które przyczyniają się do strukturalnego rozkładu oryginalnych wypraw. Warstwy naprawcze psują estetykę, czyli zniekształciły zdeformowały linię profili ich precyzyjny kształt wypraw tynkarskich i sztukatorki. Kształt glicyfów został zdeformowany przez niedbale nałożone gruboziarniste wyprawy. Gruboziarniste nawarstwienia zniekształciły powierzchnię, która oryginalnie była gładka o precyzyjnym kształcie. Czasowe naprawy, łaty wykonane w mocnej zaprawie cementowej nie powtarzają kształtu sztukaterii dodatkowo wpływając destrukcyjnie na wyprawę sztukatorską. Powierzchnia warstwa naprawczych jest silnie zerodowana przez czynniki atmosferyczne. Pod skorupą warstw naprawczych są liczne spęcherzenia – głuchy odgłos. Detal ornamentalny uległ destrukcji. Profil zachowanych gzymsów i profili opasek jest czytelny do potrzeb rekonstrukcji.

3.3 Lastryko

Przyziemie z arkadami pokrywa lastryko żółte. Zostało ono pokryte bezstyłową szpachłówką akrylową nałożoną ząbkowaną pacą. Tynk drobnoziarnisty, kolor biały

3.4 Drewno

Więźba i ozdobny detal

Więźba dachowa zabudowań naroża pn-wsch oraz budynku pierzei wschodniej nie zachowała się do czasów dzisiejszych. W wyniku przebudów i zniszczeń wojennych obiekt utracił proporcje. Rozebrano również ozdobne ogrodzenie tarasu i werandę widoczną na fot z 1958 r

Stołarka otworowa

Zachowana jest stolarka otworowa w otworach przybudówek i w bryle wieży. Według tabeli inwentaryzacji według poziomów. Stolarka historyczna, krosnowa zachowana jest w 80%. Na poziomie 10 i 12 okna są współczesne bez historycznych profilowań, okna poziomu 1 i 2 pozbawione szczeblin, noszą ślady napraw częściowych. Fleki są wstawione w miejsca silnie zdestruowane poprzez korozję biologiczną. Skrzydła pozbawione klamek stałych, zaś gniazda do klamek ruchomych są zasklepięte licznymi warstwami malatury, która pokrywa skorupą nierówną powierzchnię destrukcyjnie zdestruowanego drewna. Całość detalu wymaga rekonstrukcji wg wzoru historycznego. Nie zachowały się drzwi wejściowe, istniejące są współczesne, bezstyłowe.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dąbrowskiego 2/4, 80-852 Gdańsk

Elementy metalowe

Porcęz schodów Do elementów metalowych należą balustrady schodów wewnętrznych. Wykonane są metodą kowalską. Detal nie jest skorodowany, obserwuje się niewielką deformację detalu i ślady zużycia. Detal jest pokryty farbą i produktami korozji. Na pochwyty w części poziomej widokowej przestrzeliny z czasów 1945

Klamki metalowe i okucia okien - klamki wraz z szyldem są pokryte wieloma warstwami przemalowań, szyldy i rączka klamki są lekko obłuzowane – mechanizm wymaga oczyszczenia i przywrócenia nowych połączeń z drzwiami, lub wymiany na tożsame

Okna wieży widokowej - metalowe okna wieży pierwotnie były trójpodziałowe, pola dzielone szczeblinami na 6 pól. Okna otwierały się uchylnie – zachował się 1 mechanizm skrzydła – stalowy z elementami mosiężnymi. Istniejące mechanizmy pochodzą z przebudów po 1938, oraz po 1945. Uzupełnienia z lat 70-tych to bezstylowe nieudolne uzupełnienia z płaskowników stalowych z widocznymi spawami.

Balustrady za oknami Balustrady są prawdopodobnie współczesne. Nie ma dowodu w postaci przesłanek archiwalnych na to, że balustradą rozwiązaniem oryginalnym <Jest możliwe, że po zaadaptowaniu latarni na cele widokowe oraz przy złej jakości okien na wieży, balustrady zostały zamontowane jako prowizoryczne zabezpieczenie

3.5 Obróbki blacharskie

Zachowały się fragmentarycznie obróbki blacharskie z czasów przed 1945. Są uzupełnione współczesnymi z naruszeniem podstawowych zasad techniki blacharskiej. Nie wykonano połączeń oraz nie zachowano ciągłości na parapetach zastępując fragmenty blachy bitumem i farbą winylową. Powłoki farby uległy całkowitej destrukcji lub spękały są zniszczone, dziurawe i popękane.. Materiały te nie zdały jednak egzaminu i pod wpływem sezonowo zmiennych warunków atmosferycznych, upływu czasu uległy daleko posuniętej destrukcji, tak że obecnie nie chronią już budynku przed penetracją wód opadowych, a w obecnej chwili, nieszczelne, implikują zawilgocenie murów. Wilgoć pochodząca z opadów bez większych przeszkód wnika w strukturę ceglanych murów powodując widoczne szkody; dezintegracje struktury cegieł, łuszczenie się powierzchni ceglanych, odpadanie kawałków cegieł. Woda wnika w mury niezwykle głęboko; największe zniszczenia widoczne są w obrębie gzymsów szczytu wschodniego oraz gzymsowań wieży.

3.6 Powłoka malarska fasady

Malatura na tynku

Na oryginalnym, historycznym tynku zidentyfikowano reliktury farby mineralnej w kolorze kremowym, odcień ciepły

Malatura na stolarni okiennej

Okna oryginalne są pokryte wieloma warstwami malatury tworzącej skorupę silnie spękaną i łuszczącą się. Okna nie były poddawane profesjonalnej konserwacji od czasów

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. ...
...

ich powstania. Ich odnawianie polegało na pokrywaniu kolejnymi warstwami białej farby. Pierwotnie okna pokryte farbą olejną. Brązowy, mazer,

4. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

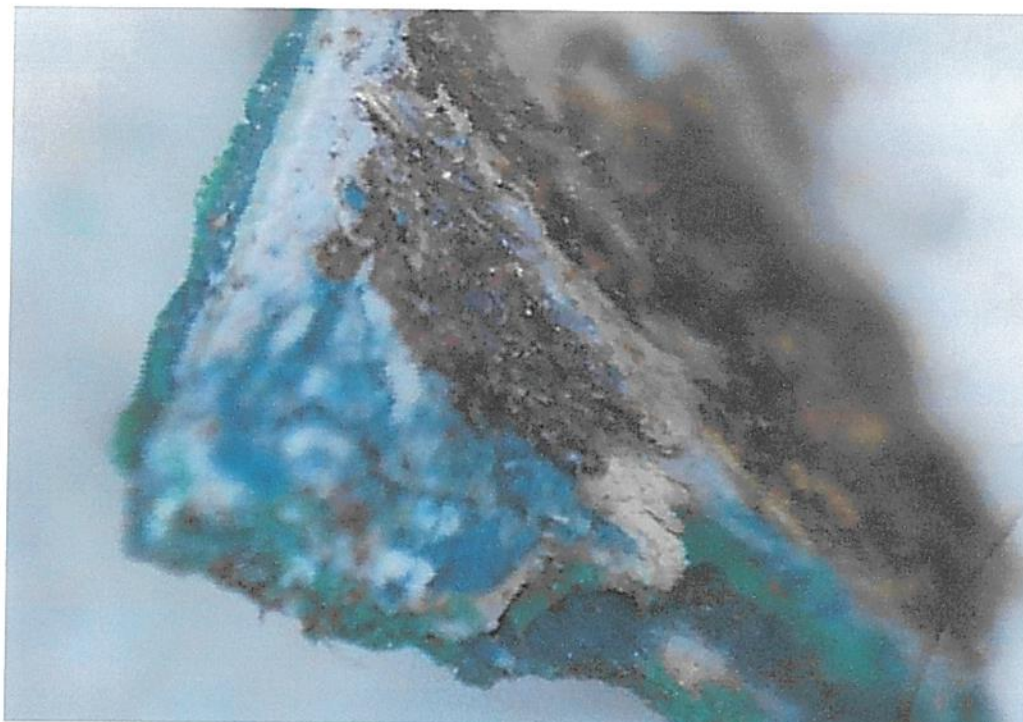
4.1. Założenia konserwatorskie

Elewacje budynku i wnętrza należy poddać gruntownej renowacji technicznej i estetycznej. Podczas renowacji fasady powinno się powrócić do kolorystyki autorskiej, oraz przywrócić utracone elementy detalu. Materiały użyte do rekonstrukcji powinny być zgodne z epoką. Elementy zabytkowe powinny być poddane konserwacji. Podczas prac remontowych konieczne jest inwentaryzowanie detali, które mogą zostać odsłonięte. Prace specjalistyczne przy zachowanym detalu sztukatorskim powinien wykonywać konserwator zabytków.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. ...
...

Stratygrafia

OKNO

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką
1.	I	Drewno sosnowe
2.	I	warstwa barwna brązowa
3.	II	warstwa barwna szara
4.	II	Warstwa barwna szara
5.	III	Warstwa barwna biała
6.	IV	Warstwa barwna szara
7.	V	Warstwa barwna zielona
8.	VI	Warstwa barwna niebiesko-szara
9.	VII	Warstwa barwna zielona jasnieszka
10.	VIII	Warstwa barwna zielona ciemna

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. ...
ul. ...

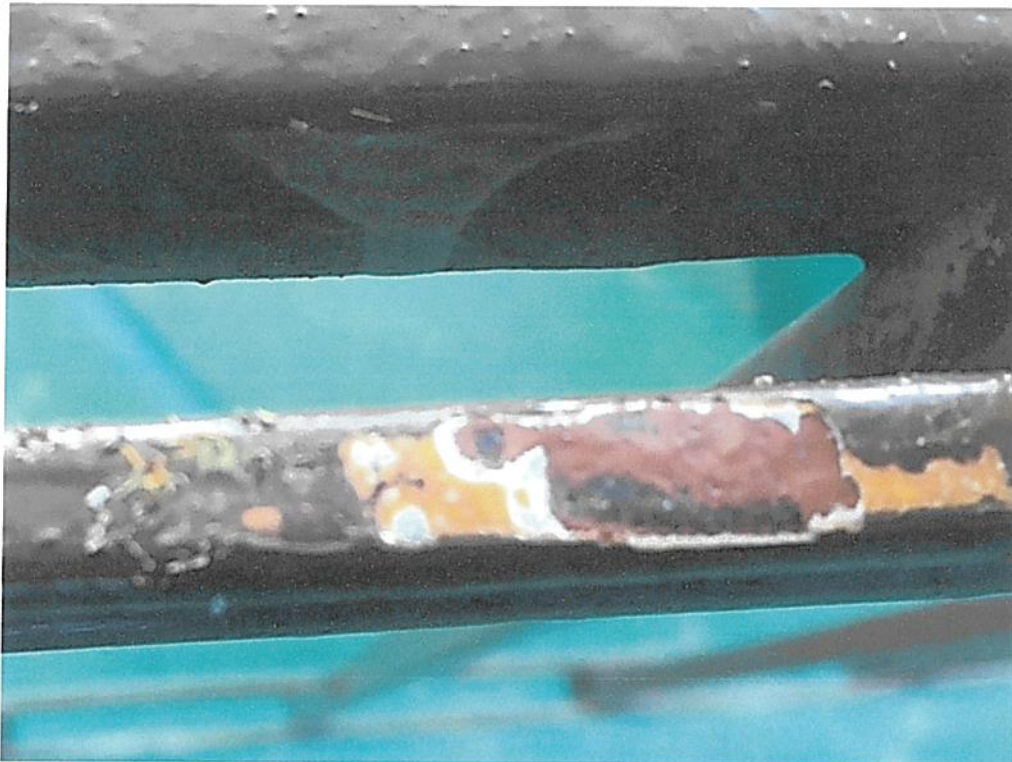
OKNO METALOWE WIEŻA

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką
1.	I	stal kowalska
2.	II	produkty korozji
3.	III	minia
4.	IV	warstwa barwna ciemno szara
5.	V	Warstwa barwna biała
6.	VI	Warstwa barwna szara
7.	VII	Warstwa barwna szara
8.	VIII	Warstwa barwna zielona
9.	IX	Warstwa barwna zielona
10.	X	Warstwa barwna zielona jasniejsza
11.	XI	Warstwa barwna zielona ciemna

WOJEWÓDZKI URZĄD
 OCHRONY ZEPYNTKÓW
 ul. ...
 ...

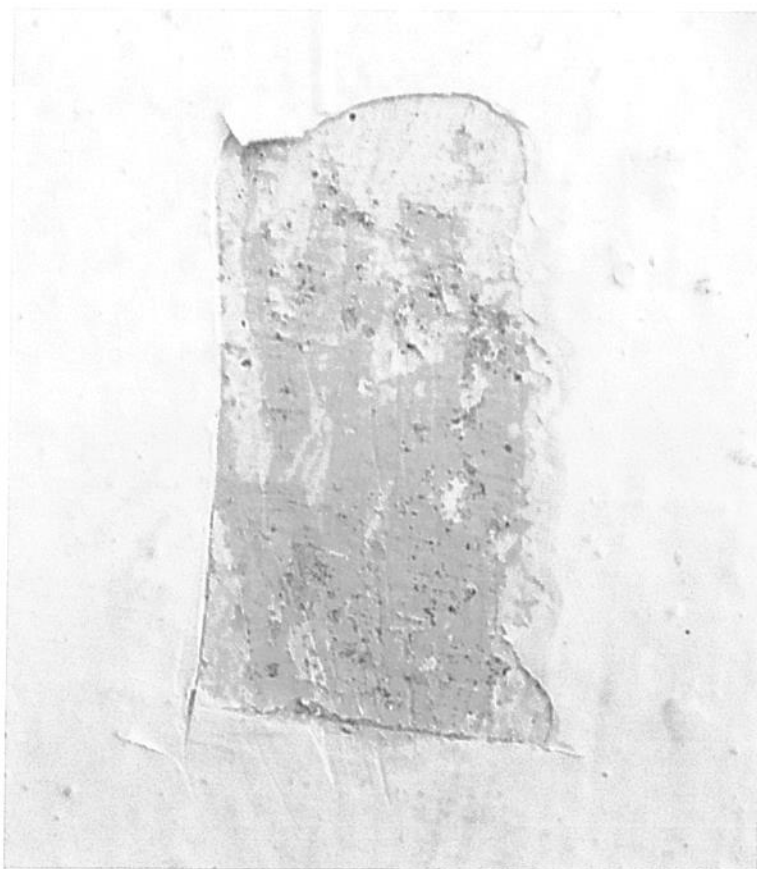
BALUSTRADA PORĘCZ SCHODÓW WEWNĘTRZNYCH

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką
1.	I	stal kowalska
2.	II	produkty korozji
3.	III	warstwa barwna czerwona ochra
4.	IV	Warstwa barwna biała
5.	V	Warstwa barwna żółta
6.	VI	Warstwa barwna brązowa ciemna
7.	VII	Warstwa barwna brązowa zielonkawa
8.	VIII	Warstwa barwna brązowa zielonkawa jaśniejsza

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZEPHYTRÓW
ul. ...

ŚCIANA WNĘTRZE LATARNI

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką
1.	I	Cegła ceramiczna
2.	I	Zaprawa wapienno piaskowa
3.	I	Warstwa barwna żółta - podmalowanie
4.		Warstwa barwna burgundowa laserunek
5.	II	Warstwa barwna szara
6.	III	Warstwa barwna szara
7.	IV	Warstwa barwna jasnoszarokremowa
8.	V	Warstwa barwna jasnoszarokremowa

WOTEN ODRZĄDZKI URZĄD
OCENY ZWYTKÓW
ul. Dyrekcji 2/6, 80-452 Gdańsk

GZYMS LATARNIA

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką
I.	II	Zaprawa wapienno piaskowa
II.	III	Warstwa barwna brązowo-żółta
III.	IV	Warstwa barwna ugier ciemny
IV.	II	Warstwa barwna ugrowa

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZEPYTKÓW
w Katowicach
ul. Dąbrowskiego 2, 40-005 Katowice

4.2 Wytyczne konserwatorskie

1. Natychmiastowe, ratunkowe prace przy narożu gzymsu stanowiącego zagrożenie.
2. Kompleksowa, ratunkowa konserwacja całej fasady wieży połączonej z wymianą tynków oraz konserwacją i rekonstrukcją sztukaterii Kompleksowa konserwacja detalu sztukatorskiego połączona z rekonstrukcją wypraw.
3. Rekonstrukcja zabudowań z czasów powstania obiektu i przywrócenie historycznych proporcji. rekonstrukcja poddasza z narożnymi wieżami w pierzei wschodniej. Usunięcie styropianu
4. Kompleksowa konserwacja ryflowanej fasady z modernistycznej dobudowy
5. Rekonstrukcja ozdobnego ogrodzenia tarasu strona wschodnia i – opcjonalnie - werandy
6. Wykonanie projektu przewidującego konserwację i przywrócenie detalu sztukatorskiego i oryginalnych wypraw. Projekt powinien być oparty na wynikach badań i przesłankach historycznych.
7. Wykonanie projektów wykonawczych rekonstruowanego detalu
8. Odtworzenie pierwotnej kolorystyki elewacji, detali sztukatorskich, okien, drzwi wejściowych,
9. Odtworzenie iglicy dachowej
10. Konserwacja metalowej balustrady schodów wewnętrznych – bezwzględne zachowanie przestrzelin, jako elementu o wartościach historycznych
11. Kompleksowa konserwacja stolarki okiennej i rekonstrukcja okien współczesnych według oryginalnych zachowanych elementów zabytkowych. Przywrócenie historycznej kolorystyki.
12. Naprawa dachu przy ozdobnym szczycie pokrycie dachówka marsylka czerwień naturalna.
13. Rekonstrukcja metalowych okien wieży widokowej. W trybie roboczym przedstawić rysunki warsztatowe do oceny i zatwierdzenia nadzoru konserwatorskiego
14. Rekonstrukcja drzwi wejściowych drzwi do wieży. W trybie roboczym przedstawić rysunki warsztatowe do oceny i zatwierdzenia nadzoru konserwatorskiego.
15. Wykonanie balustrady na wieży w formie współczesnej (brak przesłanek archiwalnych)
16. Odtworzenie pokrycia dachu wieży, materiałem ceramicznym – dachówka marsylka czerwień naturalna
17. Usunięcie szpachlówek gipsowych wewnątrz i zastąpienie ich tynkiem wapienno piaskowym (opcjonalnie)
18. Bariery przy oknach wieży uznaje się za współczesne i nie podlegają ocenie konserwatorskiej
19. Dopuszcza się uzupełnienie pomiarów profili na wieży w trybie roboczym(utrudniony dostęp od strony fasady)

Ogólne zasady dotyczące rekonstrukcji okien zabytkowych:

Stolarka wraz z mechanizmami zamykającymi jest dziełem rzemiosła na wysokim poziomie i podobnie jak inne elementy wystroju posiada wartość zabytkową i podlega ochronie. Dlatego w budynkach zabytkowych proponuje się poddać wszystkie składowe elementy zachowanej historycznej stolarki elewacji pełnej konserwacji, tak pod względem technicznym, jak i estetycznym.

Rekonstrukcja okien historycznych wykonana musi być z zachowaniem zgodności przekroju pionowego i poziomego, wszystkich charakterystycznych form dekoracji, mechanizmów zamykających oraz okuć, a w niektórych przypadkach także konstrukcji okna. Wykluczone jest stosowanie szczeblin imitatorskich z tworzywa i montowanie osobnych szyb zespolonych w podziały szczeblinowe – poza złym efektem estetycznym okna będą miały niską termoizolacyjność z powodu licznych mostków termicznych.

Założenia technologiczne

Drewno

Do rekonstrukcji nie jest dopuszczalne używanie współczesnej klejonki (podstawowy wymóg w ramach m.in. warunków przetargu). Drewno nowe, dobierane, twarde, powinno być impregnowane ciśnieniowo olejem lnianym (Osiose) metodą podciśnienia w autoklawach. Skuteczne olejowanie powinno osiągnąć głębokość ok 1,5 cm (podstawowy wymóg w ramach m.in. warunków przetargu). Wymóg ten skutkuje koniecznością użycia farb na spoiwie olejnym, pożądanym w uzyskaniu efektu powłoki historycznej (uniknie się często spotykanego efektu- plastikowego wygładzenia powierzchni farbami systemowymi)

Do wykonywania warstw zabezpieczająco-gruntujących na drewnie (gruntowania) zabrania się używania akrylatów wodnych, jako słabiej penetrujących materiałów drewniany.

Dokładna technologia z doбором odpowiedniego materiału w tym wybranie tańszych zamienników materiałowych powinna zostać ustalona w wyniku konsultacji z przedstawicielem w/w firmy i omówiona z Biurem Konserwatora Zabytków i nadzorem konserwatorskim.

Ściany i sztukaterie

Zaleca się wykonanie wszystkich prac naprawczo-konserwatorskich w technologiach firmowych stosowanych i sprawdzonych przy odnowie zabytków na przestrzeni ostatnich lat, które mają w ofercie materiały przeznaczone do obiektów zabytkowych np.: STO, ISPO, KEIM, KABE, CAPAROL, REMMERS, WEBER, TUBAG BAUMIT (lub inne), starając się wykonać remont fasady budynku w ramach jednego wybranego systemu. Niedopuszczalne jest używanie w ramach jednej czynności (np. wykonywania termoizolacji) materiałów różnych producentów. Dopuszczalne jest wybranie innego systemu do naprawy stolarki. Poleca się stosowanie materiałów nawiązujących do

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. Dyrkowskiego 2/4, 80-452 Gdańsk

technik historycznych, np. farby wapienne. Budynek jest otoczony obecnie naturalnym gruntem. Wokół budynku nie zaleca się wykonywania tzw. opasek z betonu. Taki monolityczny chodnik utrudnia parowanie wilgoci z gruntu, a sam z czasem pęka, co nie tylko szpeci budynek, ale również może zniszczyć izolację przeciwwilgociową. Skutki będą, więc odwrotne do zamierzonych. Proponuje się zastosowanie materiału przepuszczalnego - drobna kostka granitowa ok. 4 - 5 cm lub Hansegrande. Wykonanie ewentualnych prac odgrzybiających należy powierzyć firmie specjalistycznej.

- Do napraw ubytków tynków zewnętrznych wyklucza się używanie tynków gipsowych, oraz tynków czysto cementowych. Materiały muszą być dyfuzyjne i dostosowane do substancji zabytkowej
- Rekonstrukcje gzymsów parapetów zaleca się wykonać w formie zbrojonych odlewów lub elementów ciągnionych wykonanych z masy sztukatorskiej
- Izolacja pozioma wykonana metodą wysycenia muru związkami kwasu krzemowego musi tworzyć strefę o ograniczonych kapilarach, otwartą dyfuzyjnie.
- Drewno używane do napraw/rekonstrukcji powinno być twarde, wybierane poza rdzeniem. Zabezpieczone przed zagrzybieniem i owadami (impregnacja ciśnieniowa i powierzchniowa). Powłoka malarska musi być wykonywana farbami specjalistycznymi o charakterze zabezpieczającym przed zagrzybieniem i ksylofagami oraz powinna mieć parametry pozwalające na wymianę wilgoci tak, aby nie dopuścić do nadmiernej izolacji powierzchni drewna. Do wykonywania warstw podkładowych (gruntowania) nie zaleca się akrylatów wodnych, jako słabiej penetrujących materiał drewniany. Z uwagi na złe parametry jakościowe współcześnie pozyskiwanego i suszonego drewna, jako materiał zastępujący sosnę proponuje się użyć drewna modrzewiowego.

4.4. Proponowane działania

4.4.1 Mury

Po usunięciu tynków należy zlokalizować miejsca wymagające szycia i przemurowań. Należy usunąć styropian i warstwy współczesne. Miejsca zaatakowane zagrzybieniem poddać dezynfekcji. Rekonstrukcję formy zabudowań wykonać w materiale ceramicznym zachowując rygor hydroizolacji. Peknięcia odkryte spod tynku przedstawić konstruktorowi szyc systemem Helfix

4.4.2 Dach pokrycie ceramiczne

Do pokrycia dachowego użyć dachówki marsylki czerwień naturalna, patynowana. Gąsiorzy z pazurem. Konstrukcję więźby i obitkę poddać konserwacji, wymienić drewno zdegradowane przez zagrzybienie i atak drewnojadów. zabezpieczyć preparatami grzybo- i owadobójczymi.

WZROST SZYBKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. Dyrka 2/4, 80-852 Gdańsk

4.4.3 Tynki

Tynk na elewacji:

Wyprawy tynkarskie są wtórne: cementowe, grube, fakturalne, które pogrążają detal. Ze względów technologicznych powinno się je usunąć i zastąpić tynkiem wapienno-cementowym, gładkim, który nakładany w technice tradycyjnej, jest prawidłowy historycznie i technologicznie oraz jest ekonomicznie najkorzystniejszym rozwiązaniem wykonawczym. Malaturę wykonać w technice silikatowej w kolorze wynikającym z badań i projektu wykonawczego. Po wykonaniu prac renowacyjnych należy liczyć się z wysychaniem ścian i krystalizacją soli. Dlatego zaleca się, aby do renowacji ścian w piwnicy od strony wewnętrznej zastosować tynki renowacyjne o wysokiej odporności na sole i wilgoć. W przypadku użycia tynków tradycyjnych należy pamiętać, że istnieje zagrożenie pojawienia się wykwitów soli. Piwnice powinny mieć ściany pozbawione wypraw, w miejscach użytkowych zastosować tynki renowacyjne.

Proponowane czynności przy tynkach

1. W trakcie usuwania tynku zabezpieczyć dobrze zachowane sztukaterie – odciąć na linii i założyć opaski ochronne. Skuć stare tynki, oczyścić powierzchnię, watek ceglany umyć. Nie stosować gruntów polimerowych, które są niewłaściwe technologicznie z uwagi na efekt obcego technologiczne filmu (błony) z żywicy sztucznej
2. Narzucić obrzutkę cementową, jako warstwę szczepną dla tynku. Obrzutka powinna pokryć ok. 50% powierzchni.
3. Najwcześniej po 3 dniach nanieść nowy tynk. Na strefach niezasolonych i niezawilgoconych użyć tynki wapienno-piaskowe z trassem lub systemowe tynki wapienno-cementowe o parametrach odpowiednich dla obiektów zabytkowych. Na pozostałych niezasolonych powierzchniach stosować np. tynk Kreisel, Tyssand, MS Fassadenputz o uziarnieniu ok. 0,5 mm
4. Po stwardnieniu i wyschnięciu tynku należy wykonać gruntowanie preparatem Keim Fix nanieść otwartą dyfuzyjnie farbę np. farbę silikatową Keim Soldalit, Soldalit Arte

Od strony wewnętrznej budynku szczególnie w pasie piwnicznym należy używać tynków dyfuzyjnych i farb paro-przepuszczalnych:

W strefie rozległych zasoleń można kłaść tynk renowacyjny odpowiadający wymaganiom instrukcji WTA, odporny na siarczany, przykładowo Sanierputz stara biel Zakładać z zapasem 80 cm. Postępować wg karty technicznej.

WŁAŚCICIELSKI URZĄD
OCDP Zabytków
ul. Dyrka 2, 81-432 Gdynia

Sztukaterie

- Usunąć wtórne nawarstwienia, wykonać odrisy oryginału, opracować wzory do odtworzenia pod nadzorem konserwatorskim. Detal pod parapetami wykonać odrisy i projekt wykonawczy i warsztatowy do rekonstrukcji.
- Z gzymsów i detali przeznaczonych do zachowania usunąć nawarstwienia glonów przez malowanie firmowym preparatem do usuwania glonów Nakładać pędzlem na suche podłoże, postępować wg karty technicznej. Wykonać próby oczyszczania elementów. Na początku metodą mechaniczną poprzez ręczne usunięcie wtórnych nawarstwień
- Elementy istniejące Wykonać pomiary w trybie roboczym pod nadzorem konserwatorskim, wykonać projekt odtworzenia profili i detali które uległy destrukcji
- Elementy pokryte warstwami naprawczymi oczyścić z warstw naprawczych usunąć części zdestruowane, czyli zniszczone solami, osypujące się
- Zdestruowany detal nasycić preparatem krzemooorganicznym przykładowo KSE 300 Remmers(czas utwardzania min 2 tygodnie)
- Odslonięty rdzeń ceramiczny oczyścić metodą strumieniową pęknięcia szyc systemem Helfix na łączniki nierdzewne.
- Wykonać reprofilację metodą ciągnioną używając szablonów metalowych Należy przywrócić gładką powierzchnię Profili. Stosować gotowe zaprawy do napraw sztukaterii np. firmy STO, KEIM, Optolith – zaprawy trasowe z wypełniaczem kwarcowym. Kładzione na szpryc Sempre 525 Optosan Stucko Grob na powłoki podkładowe, Sempre 740, Optosan Stucko Fein – powłoki nawierzchniowe. W miejscach pęknięć stosować siatkę zbrojącą i zaprawy zawierające włókna- przykładowo Optosan Universalputz.
- Odslonięte skorodowane łączniki metalowe - wypiąskować, zabezpieczyć natychmiast po zabiegu oczyszczania, farbą epoksydową zawierającą tlenki żelaza reagujące z resztkami rdzy zabezpieczającej stal zbrojeniową. Malować powtórnie i posypać piaskiem kwarcowym dla wytworzenia powierzchni szcpej
- Luźne elementy przykleić żywicą epoksydową o niskiej gęstości mieszanki 2 składników (1,08 g/cm³ przy 25 °C) średniej lepkości 400 mPa.s Zagęszczać kruszywem przy większych szczelinach, przykładowo Injektionsharz 100.
- Ubytki kitować zaprawą mineralną o wytrzymałości i uziarnieniu dobranych do naprawianego podłoża. Zalecane użycie mas gotowych, wykonywanych przez firmy posiadające linię preparatów do konserwacji zabytków . Sztukaterie betonowe malować zaprawą do naprawy zabytkowych elementów metalowych przykładowo Keim Betonspachtel
- Wykonać wymalowanie z użyciem farby kryjącej krzemooorganicznej z pigmentem mineralnym Keim Soldalith, Keim Soldalith Arte
- Detale rekonstruowane wykonać na wzór istniejących w zaprawie sztukatorskiej metoda odlewu.

Sztukaterie z zaprawy wapienno-cementowej

- Przed przystąpieniem do prac winno się zlokalizować wszelkie odspojenia od muru detali architektonicznych. Prace te najlepiej wykonać poprzez dokładne ostukiwanie powierzchni.
- Usunąć wtórne kity i nawarstwienia , wykonać odrysy oryginału , opracować wzory do odtworzenia pod nadzorem konserwatorskim
- Po przeschnięciu Impregnacja zachowanych odsłoniętych elementów -nasączenie preparatem najpierw o wytrącaniu 10% krzemionki z 1 litra preparatu o wytrącaniu 30% krzemionki z 1 litra preparatu. Po nasycaniu odczekać 2 -3 tygodni przed aplikacją warstw
- Wybrane elementy w stanie pozwalającym na ich odsłonięcie spod nawarstwień poddać konserwacji, pozostałe odtworzyć zgodnie z oryginałem
- Z elementów wystroju architektonicznego - gzymsów, usunąć wtórne warstwy (tuszczące się powłoki malarskie). Usunąć fragmenty profili luźno związane z podłożem.
- Na zewnątrz dopuszcza się stosowanie agregatów- parownic (z parą przegrzaną) o regulowanym ciśnieniu i strumieniu pary. Proponuje się sztukaterie doczyszczać mechanicznie - głównie ręcznie.
- Ważny etap prac to przytwierdzenie odspojonej dekoracji do podłoża, (jeżeli takie miejsca występują). Proponuje się zastosować metodę iniekcji poprzez wypełnienie wolnych przestrzeni. Najlepiej do tego celu zastosować gotowe zaprawy mineralne - firmowe. Duże elementy: wykonać montaż używając do tego celu łączników mechanicznych ze stali nierdzewnej. Szczeliny wypełniać Iniektionsleim, (Remmers) szczeliny wąskie Caparol Riss Spachtel. Postępować wg karty technicznej
- Usunąć nawarstwienia glonów z elementów przeznaczonych do zachowania przez malowanie firmowym preparatem do usuwania glonów Nakładać pędzlem na suche podłoże, postępować wg karty technicznej.
- Drobne ubytki w profilach ciągnionych - gzymsach wykonać ściśle na wzór istniejących, techniką ciągnioną, z narzutu, Ubytki kitować zaprawą mineralną o wytrzymałości i uziarnieniu dobranych do naprawianego podłoża. Zalecane użycie mas gotowych, wykonywanych przez firmy posiadające linię preparatów do konserwacji zabytków lub za pomocą odlewów sztukatorskich wykonanych według oryginału, mocowanych do ściany za pomocą kołków i zapraw do mocowania. Zaleca się stosowanie specjalistycznych zapraw do naprawy i renowacji sztukaterii na elewacjach.
- W miejscach głębszych ubytków zaleca się założyć dodatkowe wzmocnienia głównie z drutu nierdzewnego tzw. pajęczki.
- Zaleca się dekoracje, zwłaszcza te, które znacznie wystają przed lico muru, pomalować środkiem hydrofobowym. Zabieg ten zabezpieczy je przed nasączeniem wodą opadową.
- Odsłonięty rdzeń obrzucić obrzutką cementową(przykładowo Baunit VorSpritzer (do 50% pow.)
- W przypadku elementów sztukatorskich bardzo zniszczonych należy je odtworzyć na podstawie pozostałych, lepiej zachowanych w tożsamej technice. Detal ornamentalny wykonać metodą odlewania w zaprawie sztukatorskiej, gzymsy

wykonać metodą sztukatorską, czyli, metodą ciągnioną używając zaprawy na bazie cementu, wapna, lub wapna trassowego i wypełniacza kwarcowego (można dodawać wypełniacze lekkie jak perlit ekspandowany i wermikulit Można użyć droższych zapraw gotowe jak zaprawy Baunit RK – 39, Stucoco Mono SM.

- Uzupełnienia wykonywać zaprawami naprawczymi mostkującymi, z włóknem jak Uniwersalputz fein (Keim).
- Wyrównać chłonność Wymalować w kolorze wynikającym z badań i projektu.
- W miejscach narażonych na zawilgocenie wodami opadowymi wykonać hydrofobizację wysoko stężoną mieszaniną alkilosiloksanów w postaci kremu o stężeniu 40% czynnika aktywnego.

Lastryko

Konserwacja istniejącego lastryko

- Usunąć przemaalowania i szpachlówki, z powierzchni lastryko metodą mechaniczną.
- Umyć metodą strumieniową – wykonać próby wspomagane chemią np. preparatem AGE Remmers
- Miejsca zniszczone w 30% uzupełnić metodą flekowania.
- Ryflowanie dostosować do istniejącego pod względem wymiarów ryfli szerokość i głębokość
- Drobne ubytki uzupełnić masą imitatorską do terazzo, barwiona w masie, kruszywo dostosować do oryginalnego. Przedstawić próby materiałowe nadzorowi konserwatorskiemu. Masa na bazie cementu portlandzkiego, z dodatkiem trassu i barwników mineralnych

Stolarka otworowa.

Stolarka otworowa drewniana – okna, drzwi

Okna – Patrz inwentaryzacja okien

Rekonstrukcja Rekonstrukcją objąć niezachowane elementy okien (szpros) oraz okna współczesne. Rekonstrukcję wykonać wg okien historycznych wykonać wg okien istniejących zabytkowych.

1. Wykonać dokładną inwentaryzację architektoniczną stanu istniejącego, wraz z detalem, który ma być częścią architektonicznego projektu remontu budynku. Wykonać inwentaryzację , wykonać projekty wykonawcze detalu.
2. Zdemontować detal pod nadzorem konserwatorskim, wytypować zakres rekonstrukcji
3. Detal – profilowania, powinny być zgodne z istniejącymi i z przesłankami historycznymi.

Okna nowe, bezstylowe zastąpić stolarką wykonaną w drewnie sosnowym, okna krosnowe wg projektu rekonstrukcji detalu poprzez dokładne odwzorowanie starych okien z zachowaniem detali, podziałów architektonicznych, materiału (drewno) i kolorystyki. Projekt powinien pokazywać przekrój pionowy i poziomy profili (śłemenia , słupka, szczeblin) zaleca się wykonanie kopii tzw. rzeczywistej z zachowaniem konstrukcji historycznej, tzn. zachowanie rzeczywistego wymiaru śłemenia, słupka, z uwzględnieniem optycznej funkcji konstrukcyjnych detalu. Rekonstrukcja okien wykonana musi być z zachowaniem ich konstrukcji, grubości szczeblin, wszystkich charakterystycznych form dekoracji, mechanizmów zamykających, okuć itp. W przypadku użycia w oknach krosnowych szyby zespolonej zakłada się wprowadzenie ruchomych części okna na linii śłemię- słupek, zaś szczebliny z profilem historycznym powinny być nakładane na szybę zespoloną na trwałe na klej topikowy, lub wykonanie szczebliny między szybowej jako uzupełniającej szczebliny wewnętrzne i zewnętrzne. Wykluczone jest

wkładanie imitacji szczeblin wewnętrznych w okna zespolone z pominięciem profilowań . Niedopuszczalne jest montowanie osobnych szyb zespolonych w podziały szczeblinowe- poza złym efektem estetycznym okna będą miały niską termoizolacyjność z powodu licznych mostków termicznych. Czynności konserwatorskie:

1. Zdemontować detal
2. Zdemontować wszystkie okucia i zamki
3. Wszystkie elementy oczyścić z powłok wtórnych metodą mechaniczną, metodą termiczną lub preparatami chemicznymi do usuwania powłok malarskich(, np. Scansol
4. Drewno strukturalnie zaatakowane przez grzyba należy usunąć.
5. Przeprowadzić dezynfekcję i dezynsekcję drewna standardowymi preparatami.- Lichenicida 264 w stężeniu 0,5-1% dezynsekcja- Per-Xil10, odgrzybienie Biotin R (2 % roztwór)
6. Przeprowadzić ewentualną, miejscową impregnację drewna żywicami chemoutwardzalnymi przykładowo Epoxi Holzverfestigung, Epidian 6011, dbać o to, aby powłoka nie była błyszcząca.
7. Rozmontować elementy (w przypadku drzwi jest to wymóg konieczny!), Opracować stolarsko i skleić ponownie. Oznacza to rozłożenie i złożenie ramiaka tak , aby przywrócić geometrię.
8. Skleić ewentualne pęknięcia listew, płycin (klejem wodoodpornym).
9. Wykonać flekowanie ubytków i wypaczeń drewnem tego samego gatunku. Elementy zniszczone – progi okapniki wymieniać (!)
10. Drobne ubytki można uzupełniać Drobne kitem trocinowym wodoodpornym) lub szpachlówka chemoutwardzalna szpachlówkami Holzmasse K2 do wnętrza, dwuskładnikowa firmy Bormawachs koloru wg wzornika firmowego. Lub HOLZMASSE K2 MDF Dwuskładnikowa szpachla na bazie pyłu drzewnego. Łatwa do przeszlifowania papierem ściernym ma doskonałą przyczepność na każdego typu powierzchni. Idealna pod lakier
11. Złącza stolarskie powinny zostać ponownie wzmocnione poprzez klejenie i skręcenie śrubami.
12. Wykonać systemową wymianę elementów zdegradowanych lub technicznie zużytych z zastosowaniem materiałów oryginalnych.
13. Wyrównać, wyszlifować powierzchnię drewna.
14. Zabezpieczyć drewno środkami gruntującymi. Przykładowo Drewnochron Impregnant Grunt i następnie grunt olejny podkładowy
15. Malować farbą alkidową - Amarol triol Satin lub Tikurilla Everal semii-mat
16. Oryginalne elementy metalowe o walorach zabytkowych wyczyścić chemicznie z powłok malarskich i zabezpieczyć i (lakierem Paraloid B 44 lub mikrowoskiem (Cosmoloid) lub farbą zgodną kolorystycznie z oryginalną, brakujące elementy w tym zawiasy i zamki odtworzyć lub uzupełnić
17. Zamki i mechanizmy naprawić ślusarsko
18. Uzupełnić szklenia, dopuszcza się użycie silikonu zamiast kitu szklarskiego
19. Zamontować oryginalne oraz zrekonstruowane szyldy, zawiasy, kłamki.
20. Montaż całości, regulacja.
21. Wykonać ponowny montaż ww. elementów.

Drzwi wykonać na wzór istniejących, wejściowych traktując je jako jedyną przesłankę stylistyczną . Drzwi ramowo-płycinowe, wykonane na wzór wejścia głównego , drzwi skrzydło pojedyncze, dwupłycinowe, górna płycina szklona malowane kryjąco w kolorze okien
Stołarka metalowa, ślusarka

4.4.6. Elementy metalowe

Balustrada schodów –

- Metal należy oczyścić z nawarstwień farby metodą chemiczną lub piaskowaniem.
- Wykonać rekonstrukcję elementów brakujących zgodnie z projektem
- **Nie uzupełniać ubytków –otworów przestrzelin. Na pochwycie, które mają znaczenie dla historii miejsca.**
- Do najważniejszych etapów prac decydujących o trwałości efektów odnowy zalicza się zabezpieczenie antykorozyjne Można stosować systemowe powłoki antykorozyjne, a następnie pomalować na kolor wynikający z badań stratygraficznych przykładowo podkład reaktywny epoksydowy Amerlock 400C i farba nawierzchniowa poliuretanowa Sigmadur 520C., lub farba Owatrol epoksydowa reaktywna Ro 9100 RustOleum epoxy mastic

Okna wieży widokowej

Wykonać rekonstrukcję według przesłanek historycznych. Pola główne dzielone szczeblinami na 6 pól. Ramiaki wykonać stalowe , dopuszcza się materiał aluminium. Malować w kolorze kryjącym, zgodnym z wynikami badań. pomalować na kolor wynikający z badań stratygraficznych przykładowo podkład reaktywny epoksydowy Amerlock 400C i farba nawierzchniowa poliuretanowa Sigmadur 520C., lub farba Owatrol epoksydowa reaktywna Ro 9100 RustOleum epoxy mastic

Iglica dachowa - Zamocować ozdobną iglicę repusowaną z blachy tytan-cynk grubość 0.8-1,2 mocowaną na konstrukcji wraz z piorunochronem

Elementy zaatakowane grzybem:

Elementy zaatakowane grzybem powinno się możliwie szybko usunąć, a drewno użyte do wykonywania rekonstrukcji musi być zabezpieczone przed zagrzybieniem i owadami (impregnacja ciśnieniowa i powierzchniowa). Powłoka malarska musi być wykonywana farbami specjalistycznymi o charakterze zabezpieczającym przed zagrzybieniem i ksylofagami oraz powinna mieć parametry pozwalające na wymianę wilgoci, tak, aby nie dopuścić do nadmiernej izolacji powierzchni drewna. Do wykonywania warstw podkładowych (gruntowania) nie zaleca się akrylatów wodnych, jako słabiej penetrujących materiał drewniany. Po ocenie zakresu ataku owadów należy usunąć miejsca zniszczone przez larwy. W przypadku dużych ubytków skonsultować się z konstruktorem. Preparaty należy nanosić pędzlem (poprzez 2-3-krotne malowanie) oraz wprowadzać w otwory naturalne (wykonane przez larwy) oraz wywiercone w tym celu. Otwory powinny mieć szer. do 10 mm przechodzące przez $\frac{3}{4}$ grubości belki w odstępach 10-20 cm wzdłuż układania się włókien drewna. Preparaty na bazie rozpuszczalnika można przykryć szczelnie folia, co zwiększy skuteczność preparatu przez wykorzystanie trujących oparów do zwalczania szkodników.

Obróbki blacharskie, iglica

Po ukończeniu prac tynkarskich należy wykonać na parapetach opierzenie blacharskie z blachy tytanowo-cynkowej, patynowanej w kształcie zgodnym z zasadami wykonywania blacharki historycznej, na rąbek stojący grubość 0.8 mm Wykonać i zamocować ozdobną iglicę metodą wyoblania repusowaną z blachy tytan-cynk grubość 1,2 mm mocowaną na konstrukcji wraz z piorunochronem, Wykonać rysunki warsztatowe detalu metalowego.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
ul. Rynek 10
80-001 Toruń

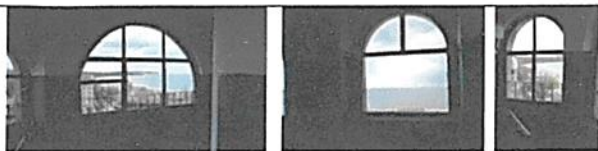
Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków
ul. Długa 100, 80-100 Sopot

WIEŻA – LOKALIZACJA OKIEN

	FASADA PN.	FASADA WSCH.	FASADA PD.	FASADA ZACH.
Poziom 1		 <p>Okno oryginalne Brak szczelin w dolnym polu</p>		
Poziom 2	 <p>okno oryginalne, brak szczelin</p>			
Poziom 3		 <p>Okno współczesne, Sześciopodziałowe</p>		
Poziom 4	 <p>Okno oryginalne, czteropodziałowe</p>		 <p>Okno oryginalne, czteropodziałowe</p>	
Poziom 5			 <p>okna oryginalne, pole w kształcie rombu dwupodziałowe, ilość –trzy,</p>	<p style="text-align: right;">WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY PAMIAŁKI I ZEPY KRAJOWEJ ul. Długa 27, 60-100 Poznań</p>
Poziom 6				 <p>Okna oryginalne, ilość dwa - dwupodziałowe</p>

Poziom 7				
	okna oryginalne, pole w kształcie rombu dwupodziałowe, ilość –trzy,			
Poziom 8				
		Okna oryginalne, ilość dwa - dwupodziałowe		
Poziom 9				
			okna oryginalne, ilość - trzy dwupodziałowe	
Poziom 10				
				Okno współczesne, sześciopodziałowe
Poziom 11				
	okna oryginalne, ilość-trzy dwupodziałowe			
Poziom 12				
			Okno współczesne, sześciopodziałowe	WOJEWÓDZKI URZĄD OCENY WARTOŚCI ul. ...
Poziom 13				
	okna oryginalne, ilość –trzy, dwupodziałowe			

Poziom
14

okna współczesne metalowe, wielopodziałowe ilość 8

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZAPRAW
w Gliwicach
ul. Dąbrowska 22a, 44-100 Gliwice

Nazwa obiektu –OKNO POZIOM 1
 Lokalizacja obiektu –FASADA WSCHODNIA
 Ilość 1

MATERIAŁ

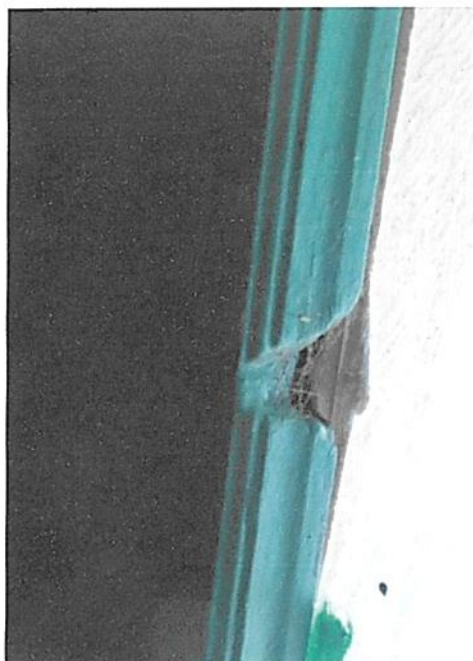
Drewno: Okno krosnowe dwupoziomowe z profilowanym ślemieniem. Nadślemię dzielone szczeblinami sześciopodziałowe, pole pod ślemieniem czteropodziałowe, obecnie szczebliny są usunięte . Szklenie białe

METAL: klamki historyczne . Zachowane oryginalne okucia stalowe

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej konserwacji z rekonstrukcją szprosów w dolnej części okna i przywróceniem technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonac inwentaryzacje detalu , Wykonać projekt rekonstrukcji z użyciem istniejących okuć Okucia zdemontować Wykonac rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą alkidową , kryjąca Wykonac szklenia szybą białą, o niskiej zawartości Fe

Nazwa obiektu –OKNO POZIOM 2
Lokalizacja obiektu –FASADA PÓŁNOCNA
Ilość 1

MATERIAŁ

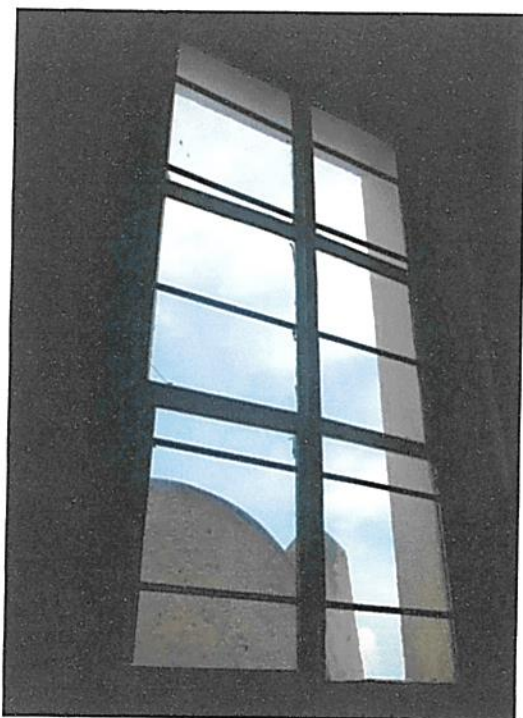
Drewno: Okno krosnowe, pierwotnie dzielone szczeblinami na 4 pola , obecnie szczebliny usunięte
Szklenie białe

METAL: Brak klamek , na zdjęciu widoczne gniazda po uchwytach

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do konserwacji z rekonstrukcją szprosów z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonac inwentaryzacje detalu , Wykonać projekt rekonstrukcji z użyciem istniejących okuć
Okucia zdemontować Wykonac rekonstrukcję w drewnie iglastym,gruntować, malować farbą alkidową , kryjąca Wykonac szklenia – w przypadku użycia szyby zespolonej , szczebliny nakładane

Nazwa obiektu –OKNO POZIOM 3
Lokalizacja obiektu –FASADA WSCHODNIA
Ilość 1

MATERIAŁ

Drewno: Okno krosnowe współczesne, sześciopodziałowe, dzielone szczeblinami bez profilu ,
Szklenie białe

METAL: Brak klamek , na zdjęciu widoczne gniazda po uchwytych

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej rekonstrukcji z profilami według wzoru historycznego z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych, szklenie szkło białe o niskiej zawartości Fe

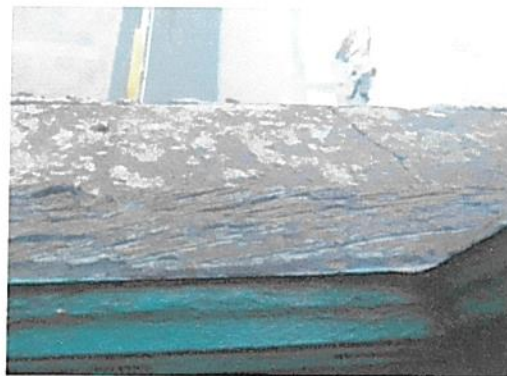
Okna, Wykonac inwentaryzacje detalu , Wykonać projekt rekonstrukcji z użyciem istniejących okuć
Okucia zdemontować Wykonać rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą alkidową

WOJEWÓDZKI URZĄD
SZCZEGÓLNY ZABYTKÓW
w Gdańsku
ul. Długa 100, 80-200 Gdańsk

Nazwa obiektu –OKNO POZIOM 4

Lokalizacja obiektu –FASADA PÓŁNOCNA I POŁUDNIOWA

Ilość 2

MATERIAŁ

Drewno: Okno krosnowe czteropodziałowe, dzieloneprofilowymi szczeblinami , Szklenie białe. Stan zły , głębokie zagrzybienie detalu

METAL: Brak klamek , na zdjęciu widoczne gniazda po uchwytach

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej konserwacji z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych,

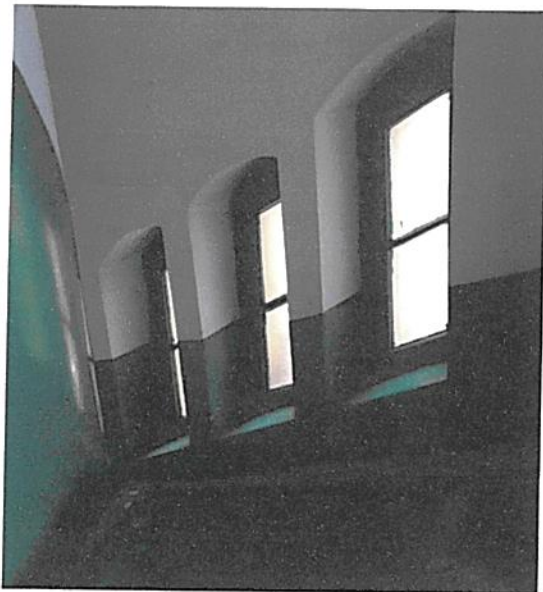
WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZAPYTKÓW
w Gdańsku
ul. Dyrkowskiego 2-4, 80-682 Gdańsk

Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

–FASADA POŁUDNIOWA POZIOM 5

Ilość 3 X 2 =6 SZT

MATERIAŁ

Drewno: Okna krosnowe dwupodziałowe pola w kształcie rombu, dzielone szczeblinami , Szklenie białe

METAL: Uchwyty klamek , gniazda do klamek ruchomych

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej konserwacji, z mechanizmami z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych, dopuszcza się rekonstrukcję okna środkowego

Okna: Wykonać inwentaryzację detalu oraz projekt rekonstrukcji

Okucia zdemontować Wykonać rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą alkidową , kryjącą. Wykonać szklenia

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZEPHYRÓW
w Gnieźnie
ul. Dyrekcji nr 2/4, 60-852 Gnieźno

Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

- FASADA POŁUDNIOWA POZIOM 9

- FASADA PÓLNOČNA POZIOM 11

- FASADA POŁUDNIOWA POZIOM 13

Ilość 3 X 3 = 9 SZT

MATERIAŁ

Drewno: Okna krosnowe dwupodziałowe dzielone szczeblinami , Szklenie białe **METAL:** Uchwyty klamek , gniazda do klamek ruchomych

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej konserwacji z mechanizmami .
Przywrócenie technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonać inwentaryzację detalu , Wykonać projekt rekonstrukcji z użyciem istniejących okuć
Okucia zdemontować Wykonać rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą alkidową Wykonać szklenia

WOJEWÓDZKI OŚRODEK
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gidach
ul. Dyrekcjonalna 2-4, 80-802 Gdańsk

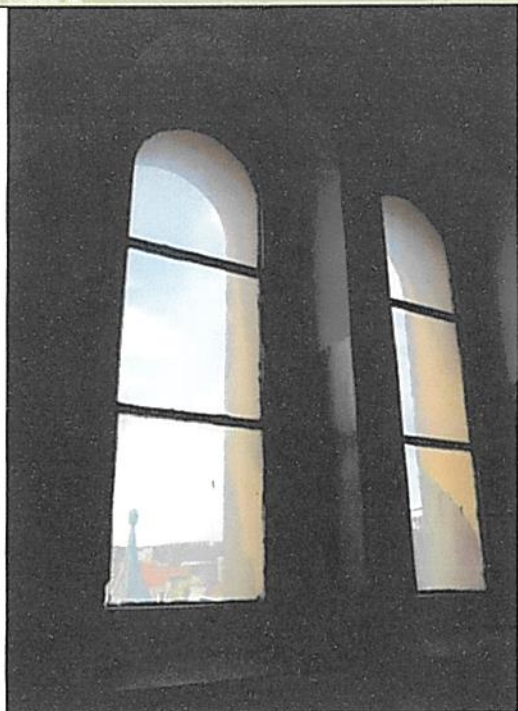
Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

–FASADA ZACHODNIA POZIOM 6

- FASADA WSCHODNIA POZIOM 8

Ilość 2

MATERIAŁ Drewno: Okna krosnowe Sklepione łukowo trójpodziałowe dzielone szczeblinami ,
Szklenie białe **METAL:** Uchwyty klamek , gniazda do klamek ruchomych

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej konserwacji z mechanizmami .
Przywrócenie technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonać inwentaryzacje detalu , Wykonać projekt rekonstrukcji z użyciem istniejących okuć
Okucia zdemontować Wykonać rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą
alkidową

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZAPYTKÓW
w Gnieźnie
ul. Dyrkowskiego 2/4, 60-852 G. Gniezno

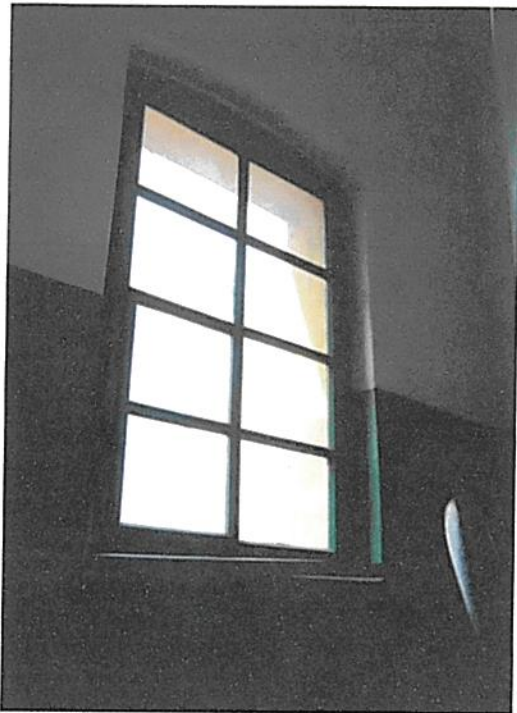
Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

–FASADA ZACHODNIA POZIOM 10

- FASADA WSCHODNIA POZIOM 12

Ilość 2

MATERIAŁ

Drewno: Okno współczesne wykonane bez profilowań ilość pól na wzór historycznego. Okno krosnowe ośmiopodziałowe, dzielone szczelinami .Szklenie białe

METAL: Brak klamek historycznych

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej rekonstrukcji z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonać projekt rekonstrukcji na podstawie istniejących podziałów i profili z okien historycznych zachowanych w obiekcie Wykonać rekonstrukcję w drewnie iglastym, gruntować, malować farbą alkidową

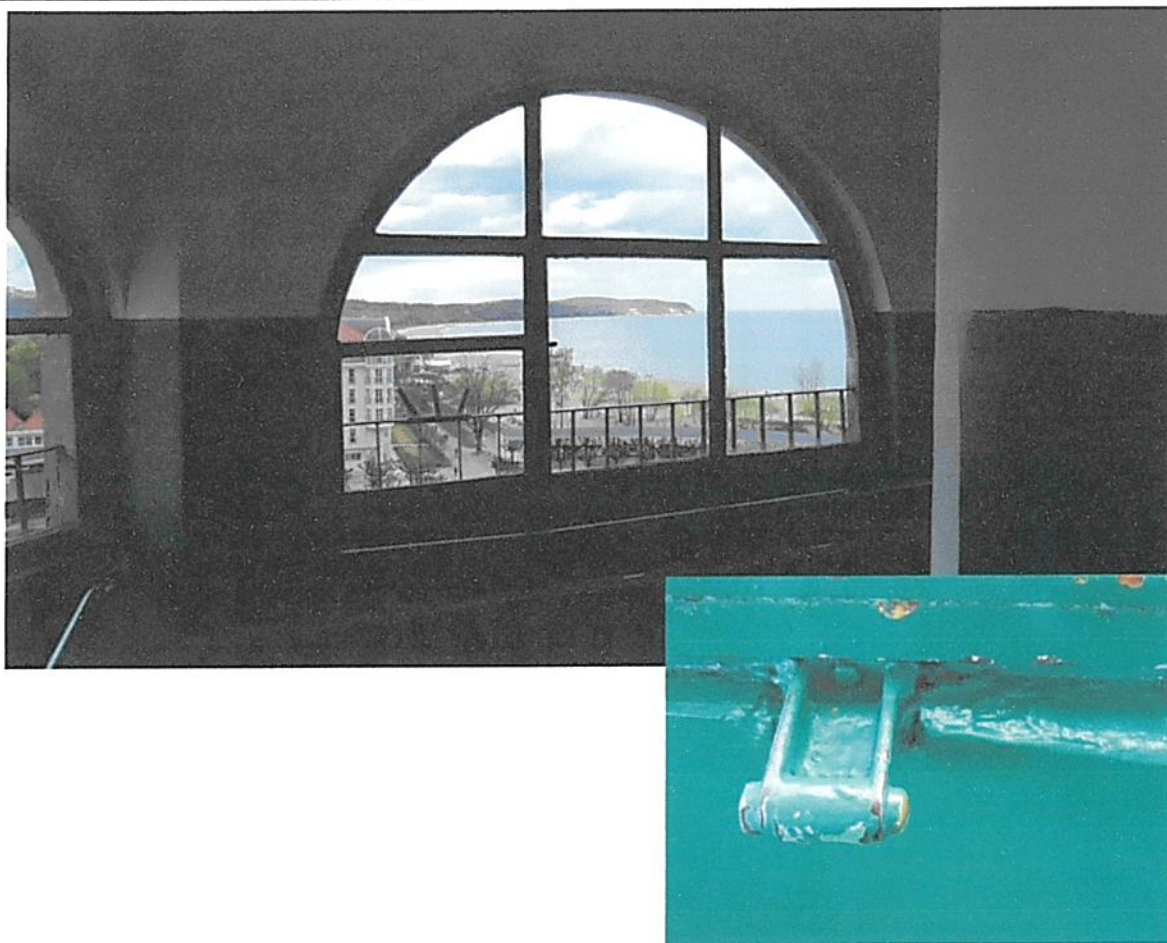
W OJEWÓRZKI BRZĄD
KONW. Z. P. W. W. W.
w G. W.
Opiekun: ...

Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

–FASADA ZACHODNIA , POŁUDNIOWA, WSCHODNIA, PÓLNOČNA -POZIOM 14

Ilość 4

MATERIAŁ

METAL: OKNA PRZEKSZTAŁCONE, Z FRAGMENTAMI OKIEN Z LAT 30-TYCH

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej rekonstrukcji z zachowaniem zabytkowych elementów , przywróceniem szczeliny. Przywrócenie technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonać projekt rekonstrukcji na podstawie projektu wg przekazów historycznych.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZDZIEŁNICTWA
ul. Łąka 100, 50-100 Wrocław

Nazwa obiektu –OKNO

Lokalizacja obiektu

–FASADA ZACHODNIA , POŁUDNIOWA, WSCHODNIA, PÓLNOČNA -POZIOM 14

Ilość 4

MATERIAŁ

METAL: OKNA WSPÓŁCZESNE, Z FRAGMENTAMI OKIEN Z LAT 30-TYCH

Wytyczne konserwatorskie – przeznaczone do kompleksowej rekonstrukcji z przywróceniem technicznych właściwości użytkowych,

Okna, Wykonać projekt rekonstrukcji na podstawie projektu wg przekazów historycznych

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY WSPÓLNOŚCI
ul. 1
w Gdańsku
2017

Fot 1 Fasada pd-wsch, widok ogólny – widoczny szczyt z obeliskami

WOJEWÓDZKI URZĄD
OŚWIETLENIA I KULTURY
w Gdańsku
ul. Dyrkocyna 24, 80-852 Gdańsk

Fot 2 Fasada pn-wsch, widok ogólny – widoczna współczesna przebudowa

Wojewódzki Urząd
Ochrony Zabytków
ul. Dyrniczyńska 2/4, 80-822 Olsztyn

Fot 3 Fasada pn-wsch, widok ogólny – widoczna współczesna przebudowa

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Olsztynie
ul. W. Reymonta 10, 10-001 Olsztyn, tel. 011 23 61 00 00

Fot 4 Fasada wsch, fragment – widoczna współczesna przebudowa

Fot 5 Lokalne naprawy tynku na ścianie wieży

Fot 6 przebarwienia od kopca

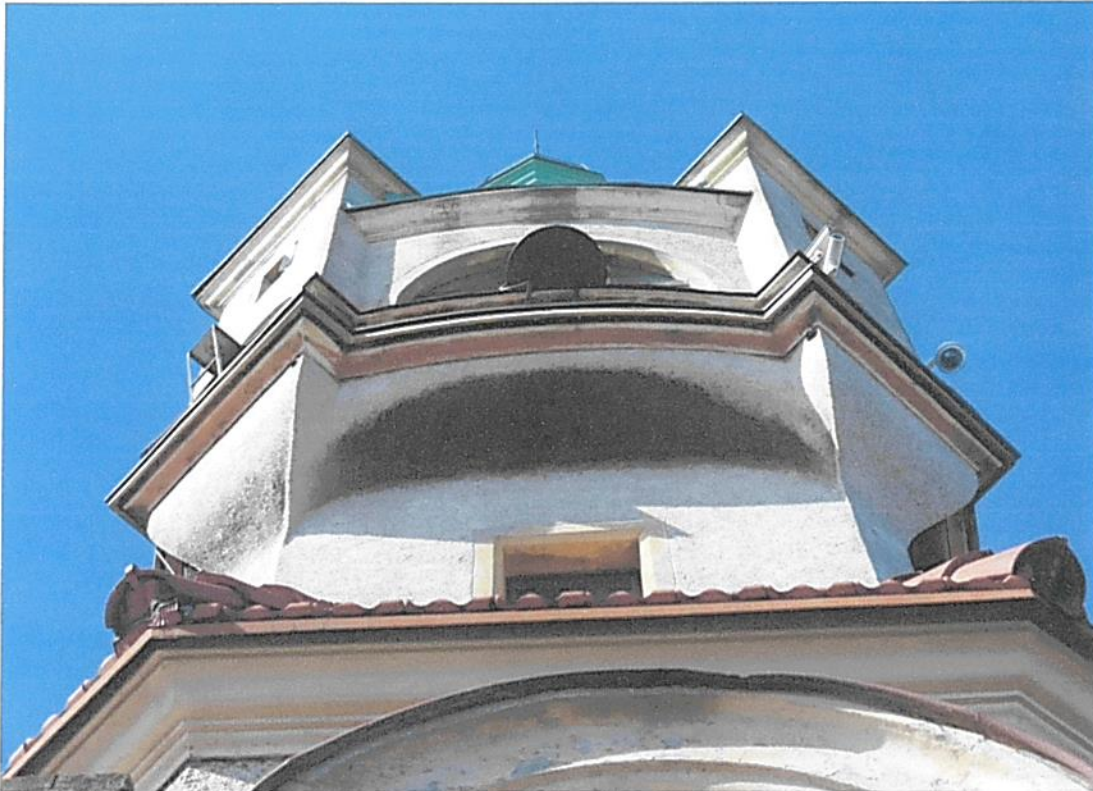
WODZKI URZĄD
 OCHRONY ZABYTEKÓW
 ul. ...
 ...

Fot 7 Wieża – widoczne zniszczenia sztukaterii, tynk wtórny i zabrudzenia kopciem

Fot 8 Stan zachowania sztukaterii na ozdobnym szczycie

Fot 9 Wieża. Widoczne nawarstwienia kopca i nierówny tynk

Fot 10 Fasada północna , współczesne arkady

Fot 11 Szczyt , widoczny ubytek detalu w formie wachlarza

Fot 12 Skorodowane łączniki mechaniczne

Fot 13 Stan zachowania sztukaterii

Fot 14 Stan zachowania sztukaterii

Fot 15 Stan zachowania sztukaterii , widoczny niewielki spadek blacharki

WOPRACOWANIE
OCENA STANU ZACHOWANIA
ul. ...

Fot 16 Stan zachowania sztukaterii

Fot 17 Destrukcja detalu wywołana ubytkiem blacharki

Wydział Inżynierii Budowlanej
CC BY-NC-ND
ul. Ś. 1, 00-000 Warszawa

Fot 18 Stan zachowania sztukaterii

Fot 19 Stan zachowania sztukaterii – liczne kity i ubytki

Fot 20 Stan zachowania sztukaterii błędy w odprowadzeniu wody

Wojewódzki Urząd
Ciepłowniczy
ul. Dyruska 24, 00-832 Górniki

Fot 21 Stan zachowania sztukaterii

Fot 22 Stan zachowania sztukaterii

Fot 23 Stan zachowania sztukaterii

Fot 24 Stan zachowania sztukaterii

INŻYNIERSTWO
COPIING I WYKONANIE
ul. Dąbrowskiego 2/4, ul. 452 Gdańsk

Fot 25 Stan zachowania sztukaterii - zmiana kształtu profili

Fot 26 Oryginalna blacharka

Fot 27 Ślady wykonywania tynkowania bez wymiany blacharki

Fot 28 Destrukcja tynku i sztukaterii

Fot 29 Destrukcja sztukaterii

Fot 30 Wtórny tynk wyższy od powierzchni opasek

Fot 31 Brak szczelności na linii blacharka – tynk

Fot 32 Ubytek części obelisku Szczeliny w obróbkach blacharskich

WOLNY PRZED
OCENIENIEM
III

Fot 33 Miejsce pierwotnego tarasu

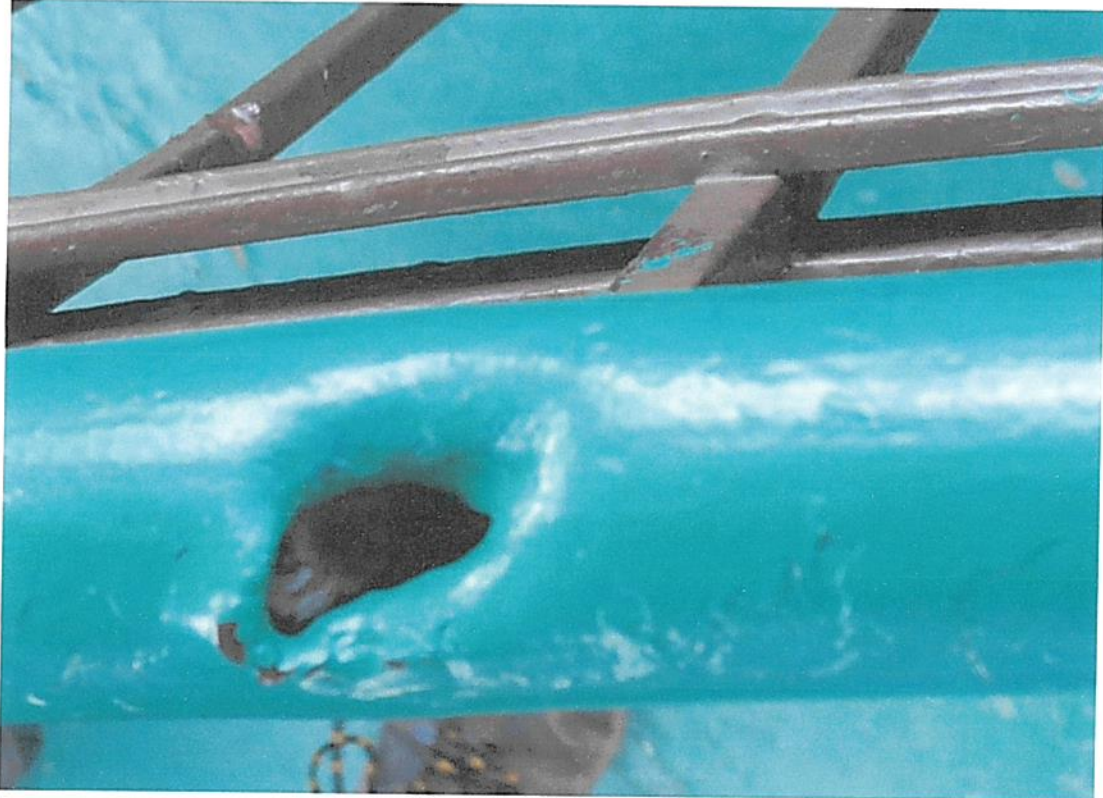

Fot 34 Szczeliny w obróbce blacharskiej i współczesne lokalne naprawy tynku

Wzrost i rozwój
CO
ul. Dywizyjna, 14-15 Głębok

Fot 35 Wieża, parapet – rezultat złych remontów z lat 70-tych – malatura położona na okapie i wadliwej blacharce

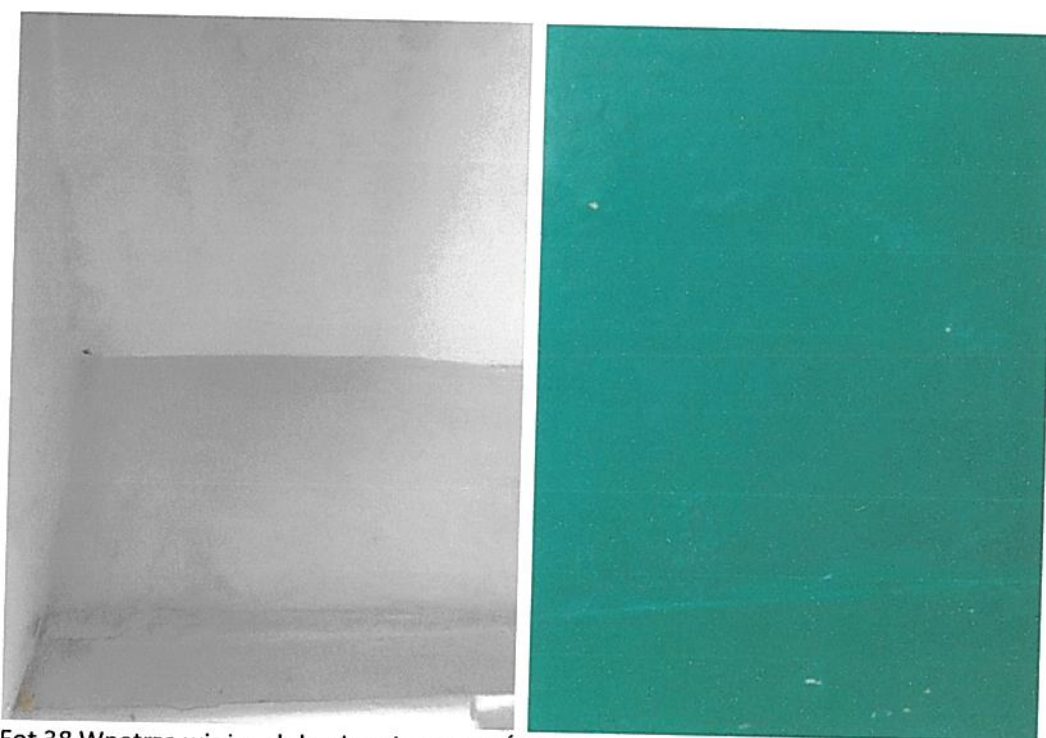

Fot 36 Wieża widokowa Przestrzeliny w pochwyce schodów

Wojewódzki Zarząd
Ochrony Środowiska i
Kształtowania Krajobrazu
ul. ...

Fot 37 Wnętrze wieży -pod narożem pn- wsch – szczyt , stan zawilgocenia i pokrycie wieloma warstwami z gipsu

Fot 38 Wnętrze wieży , dolne kondygnacje -Ściany pokryte wieloma warstwami gipsu

Fot 38 Lamperia malowana farbą olejną na tynku gipsowym, liczne spęcherzenia

Województwo łódzkie
Ochrona Zabytków
ul. Dąbrowskiego 156
10-100 Łódź

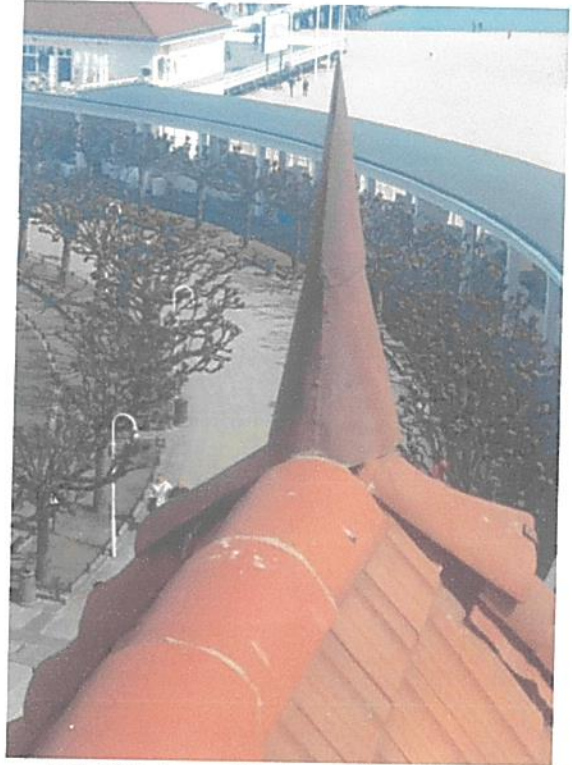

Fot 40 Odspojone zawilgocone szpachlówki gipsowe

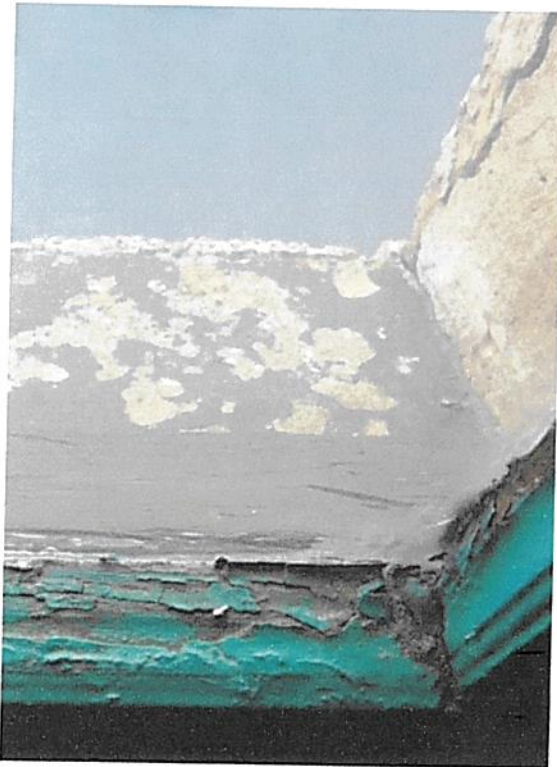
V. GIEYMO
Cieplice Śląskie-Zdrój
ul. Dąbrowskiego 24, tel. 71 727 1112

Fot 41 Strukturalna destrukcja tynku przy ościeżnicy okna spowodowana wilgocią

Fot 42 Osłona z blachy w miejscu nieistniejącej iglicy

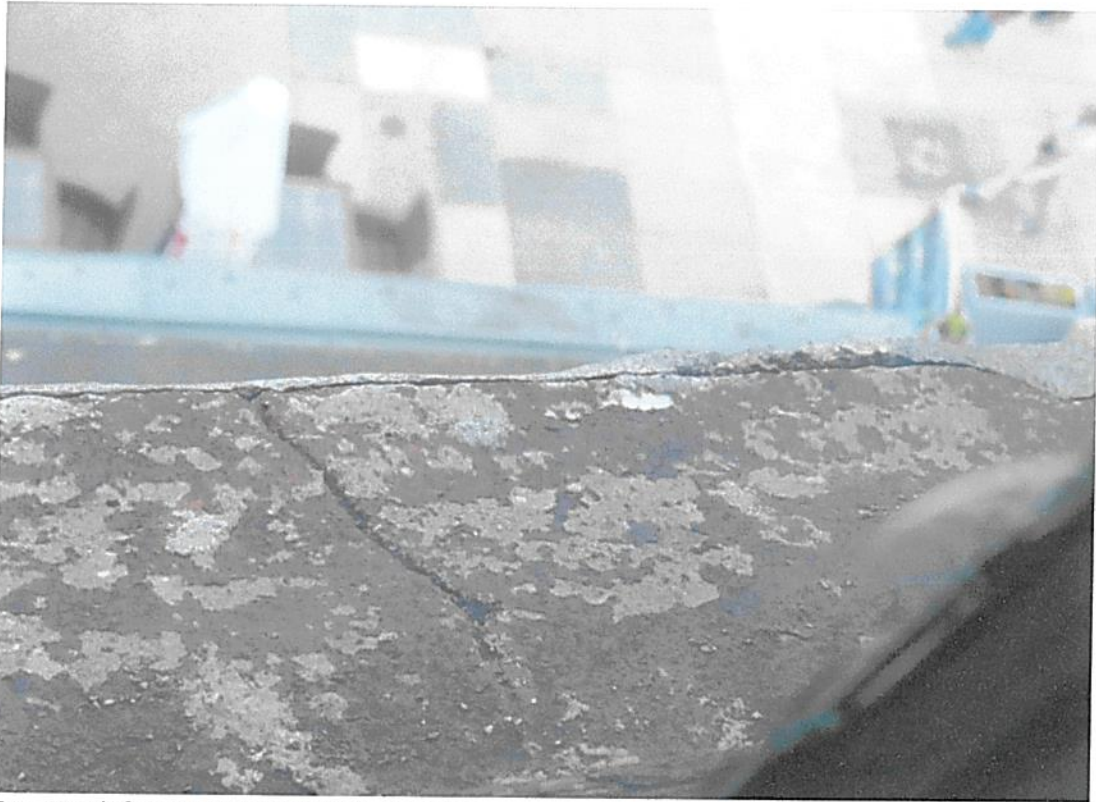

Fot 43 Parapet pozbawiony blacharki

Fot 44 Uzupełnienia tynku przy parapecie

WIDZWIĄZKI: 182, 2
CZĘŚCIOWY ZWIĄZKI
W Chorzowie
ul. Dąbrowskiego 20, 41-500 Chorzów

Fot 45 Zdeformowana blacharka na wieży

Fot 46 Wieża Wtórna skorodowana blacharka (ocynk)

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZWIĄTKÓW
WŁOSZCZOWA

Fot 47 Uzupelnienia z gruboziarnistego tynku przy parapecie

Fot 48 Nieudolne naprawy detalu sztukatorskiego(glify)

Fot 49 Wieża. Destrukcyja okapów

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZAPYTOWA
w Krakowie

Fot 50 Wieża. Współczesne barierki

Fot 51 Erozja tynków na wnękach okiennych

Fot 52 Wieża, strona zachodnia Destrukcja wątku ceglanego i tynku we wnęce okiennej

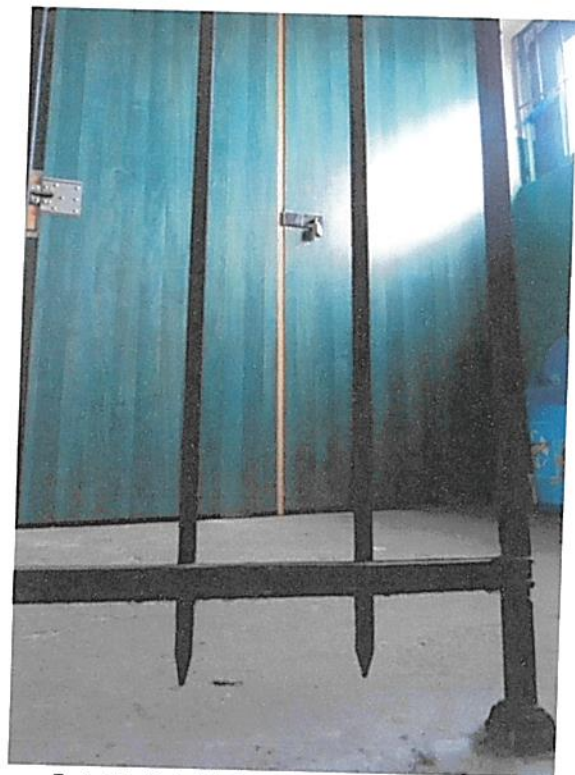
WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Gdańsku

Fot 53 Wieża, strona zachodnia Destrukcja wstku ceglanego i tynku we wnęce okiennej

Fot 54 Wnętrze wieży – schody i historyczna poręcz

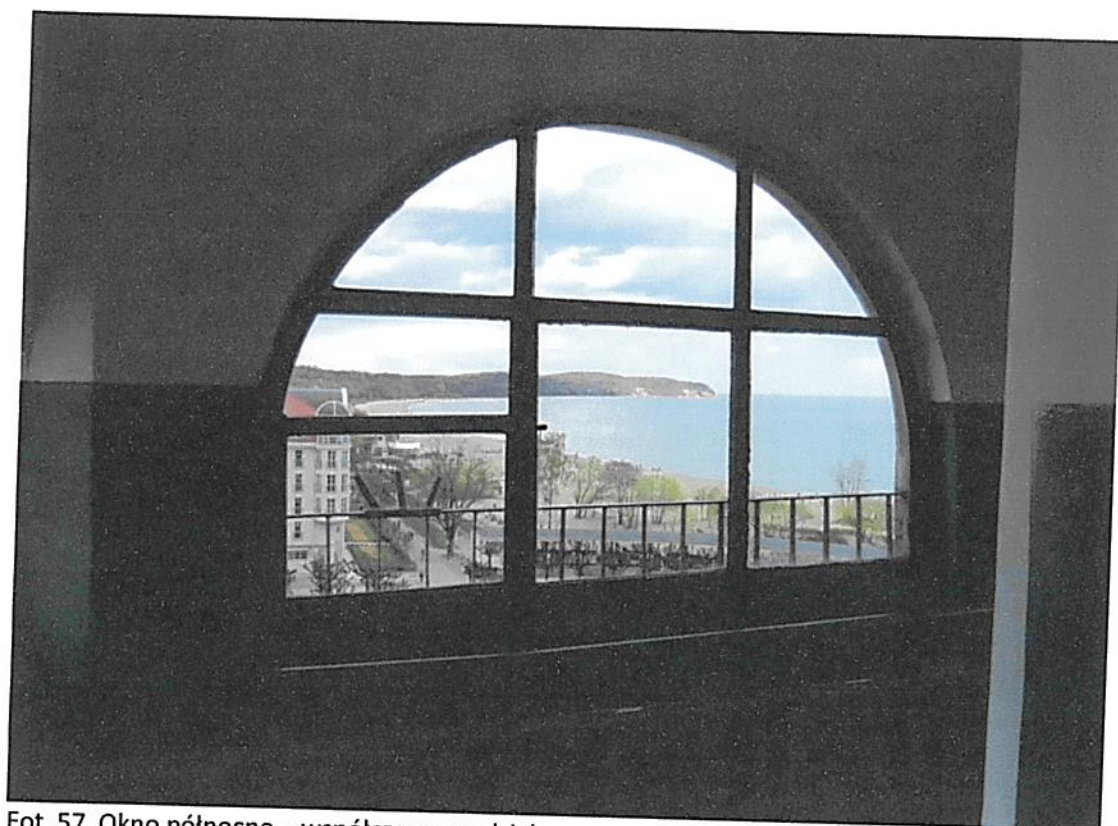

Fot 55 Detal balustrady

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZASADY
W Olsztynie

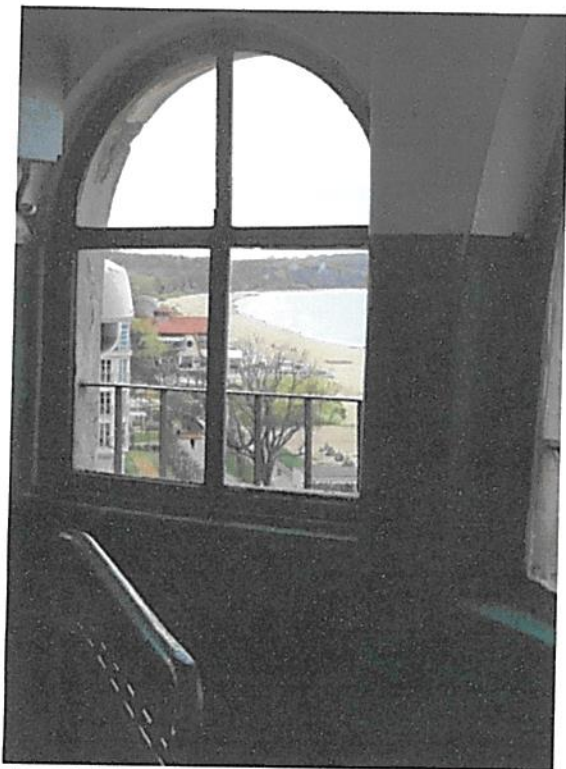

Fot 56 Poziom widokowy – okna

Fot 57 Okno północne – współczesne podziały

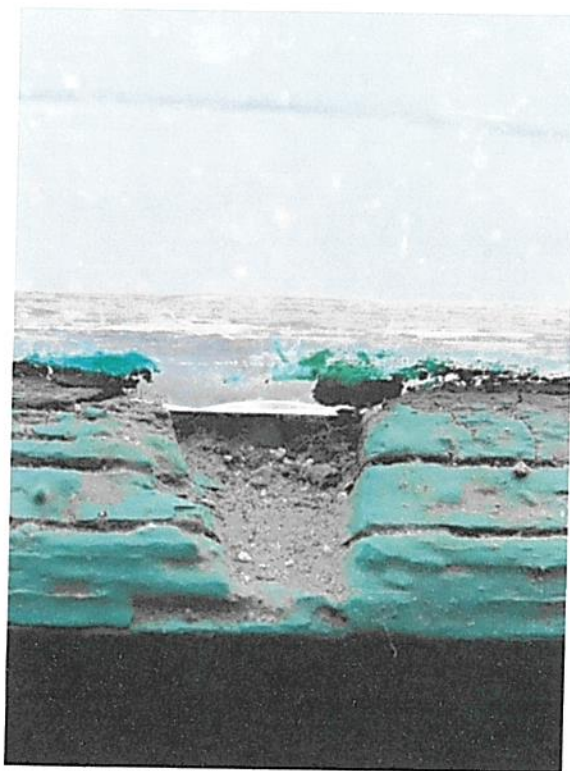
WOJEWODZKI URZĄD
GOVERNORZY ZAGYBIAKÓW
w Gnieźnie
ul. ...

Fot 58 Wieża okno pn-wsch

Fot 59 Okno poziom 1

Fot 60 Ubytek szpros – okno poziom 1

Województwo Jędrzejowski
Urząd Miejski w Jędrzejowie
ul. Wolności 100
41-200 Jędrzejów

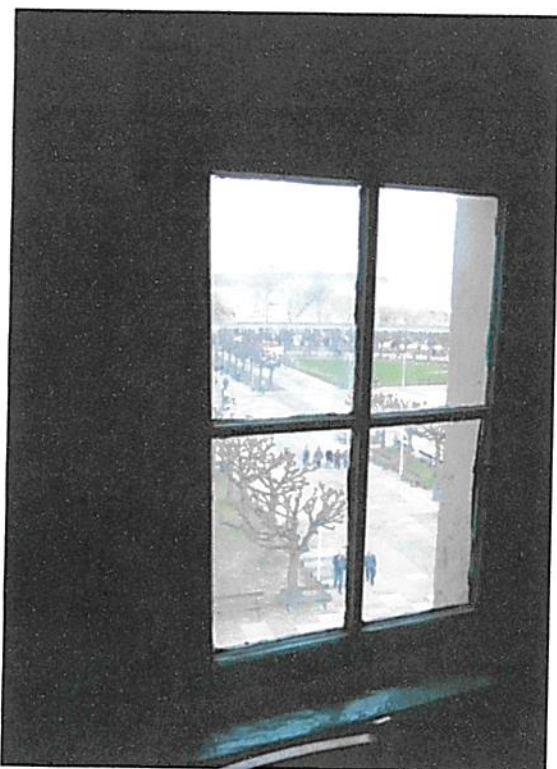
Fot 61 Okno poziom 2

Fot 62 Okno poziom 2 brak okuć ,stan zachowania drewna

Fot 63 Okno poziom 2 – ubytek szprosu

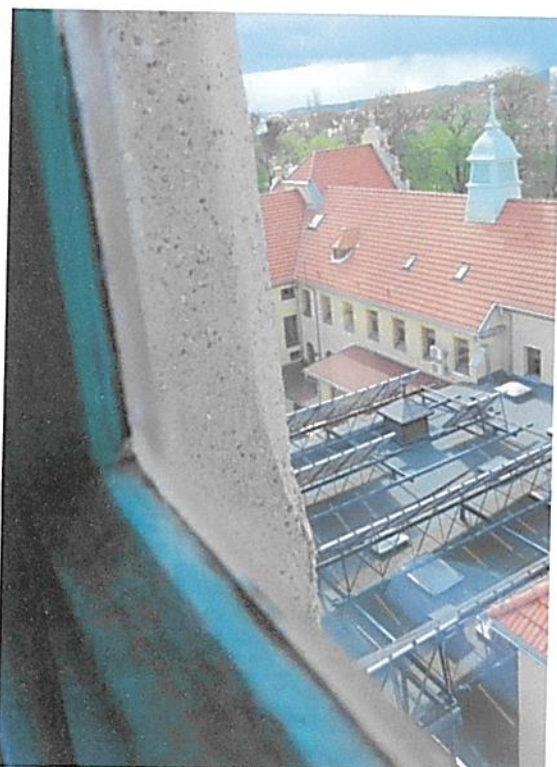

Fot 64 Okno poziom 4

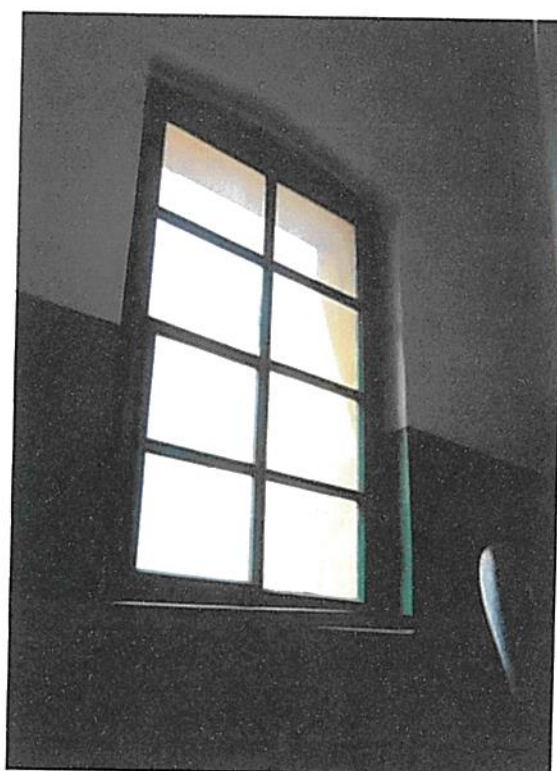
Wzrost: 1,70m
Ciężar ciała: 65kg
Ciężar ciała: 65kg

Fot 68 Okno poziom 8

Fot 69 Okno poziom 10 , współczesne – detal

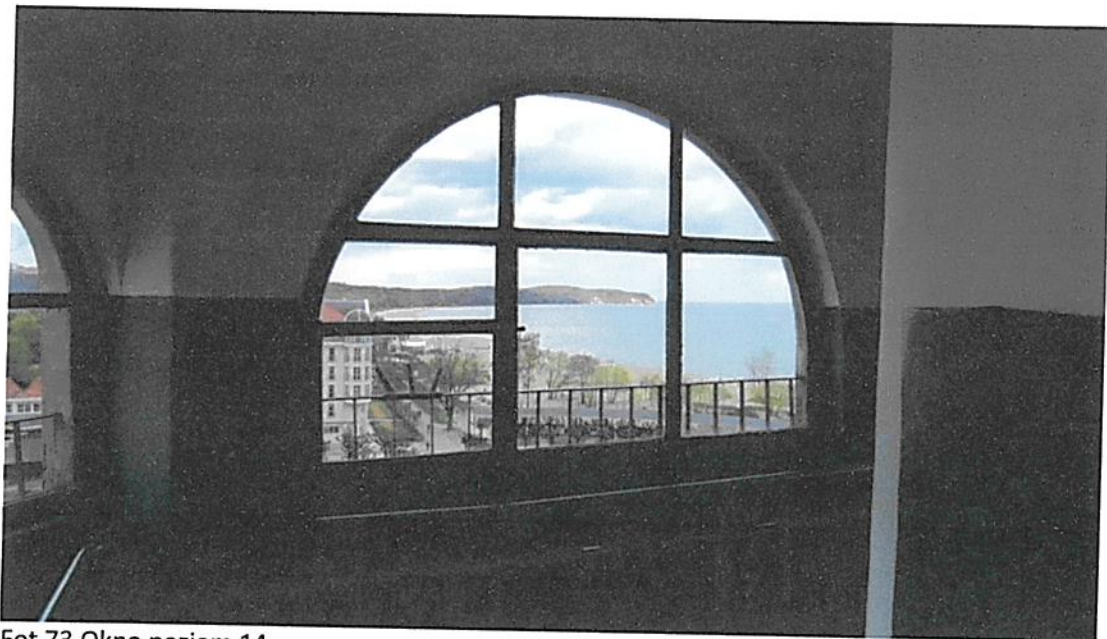
Fot 70 Okno poziom 10 współczesne

Fot 71 Okno poziom 11

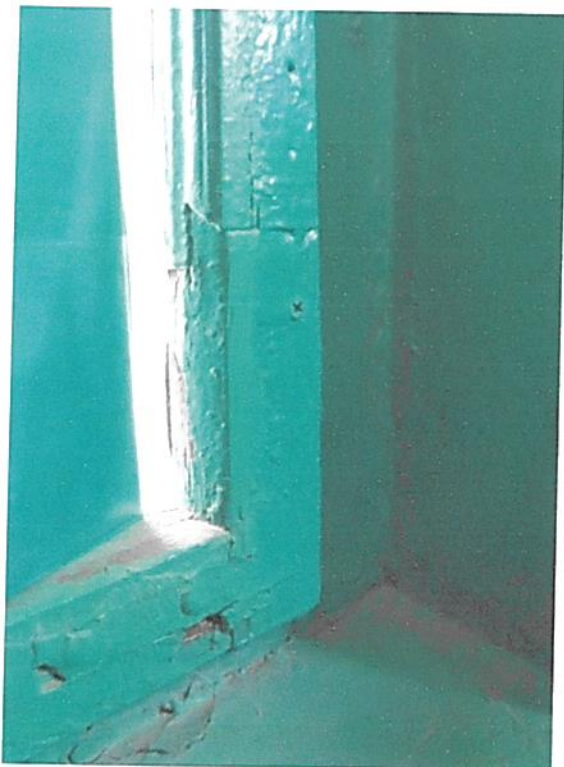

Fot 72 Okno poziom 11 – reperacje ramiaka

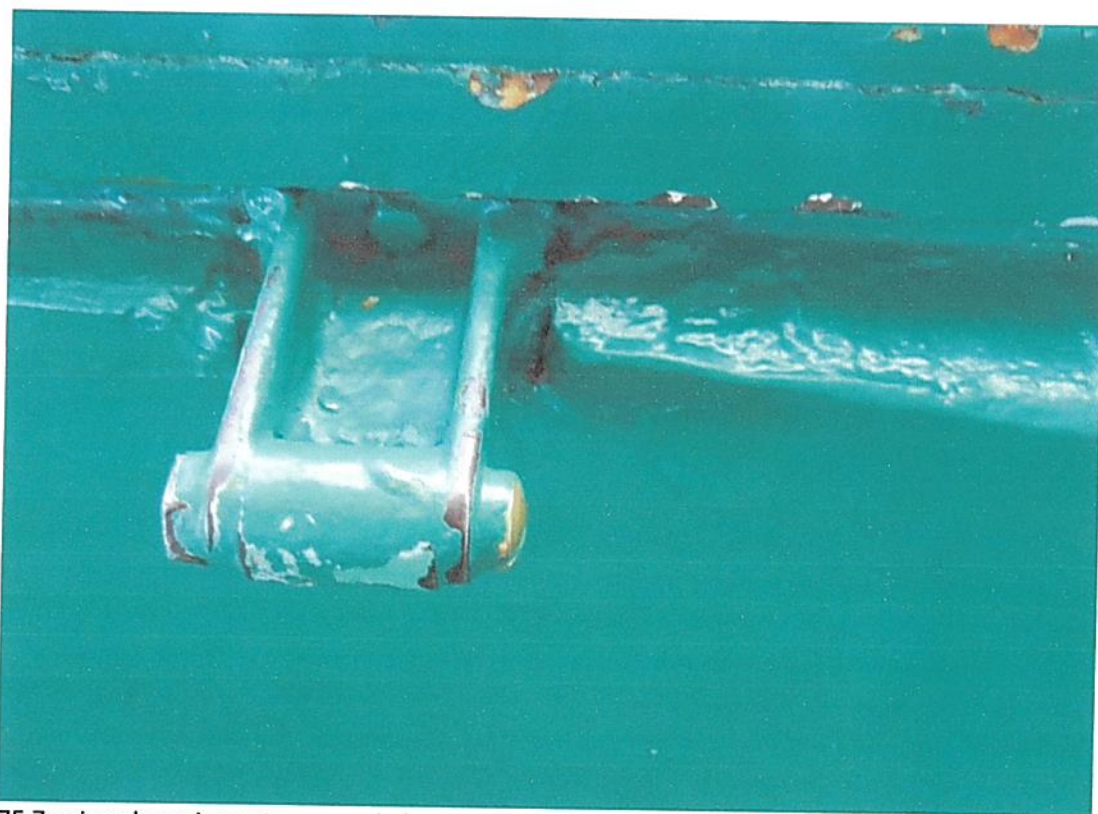

Fot 73 Okno poziom 14

Instytut Techniczny
OC i RT
ul. Dyrekcji 201

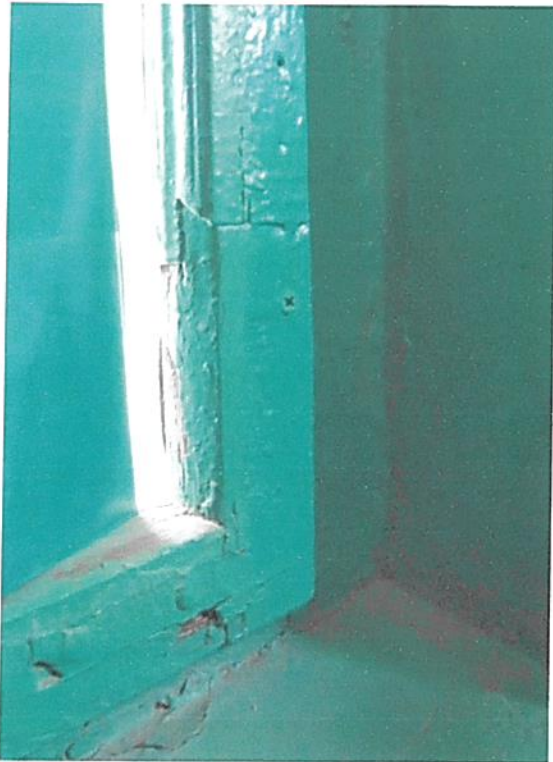

74 Okna poziom 14 - kształt okna współczesny

75 Zawias okna pierwotnego , uchylnego

Wydział Inżynierii Budowlanej
Ciepłota i Klimat
ul. Dąbrowskiego 214, 00-506 Warszawa

Fot 76 Reperacje lokalne ramiaka

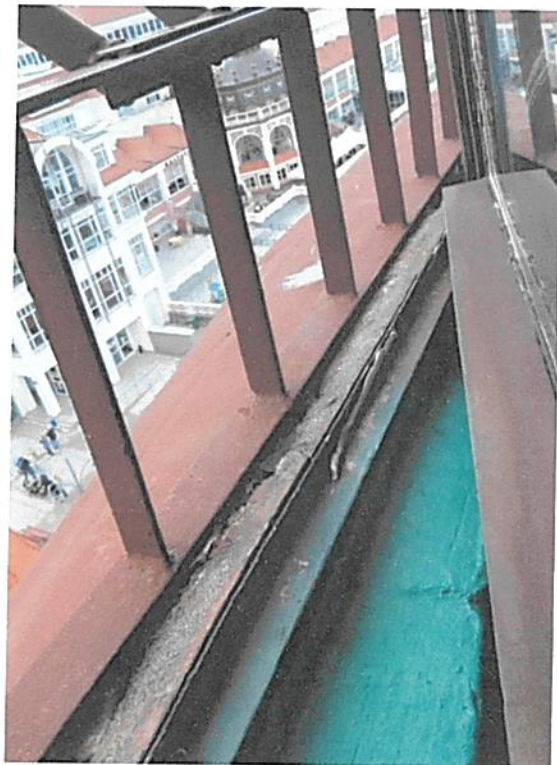

Fot 77 Balustrada

Instytut Techniczny
Ogólnego Budownictwa
ul. Dąbrowskiego 20, 01-644 Warszawa

Fot 78 Współczesny kit w oknach

Fot 79 Współczesna balustrada za oknami

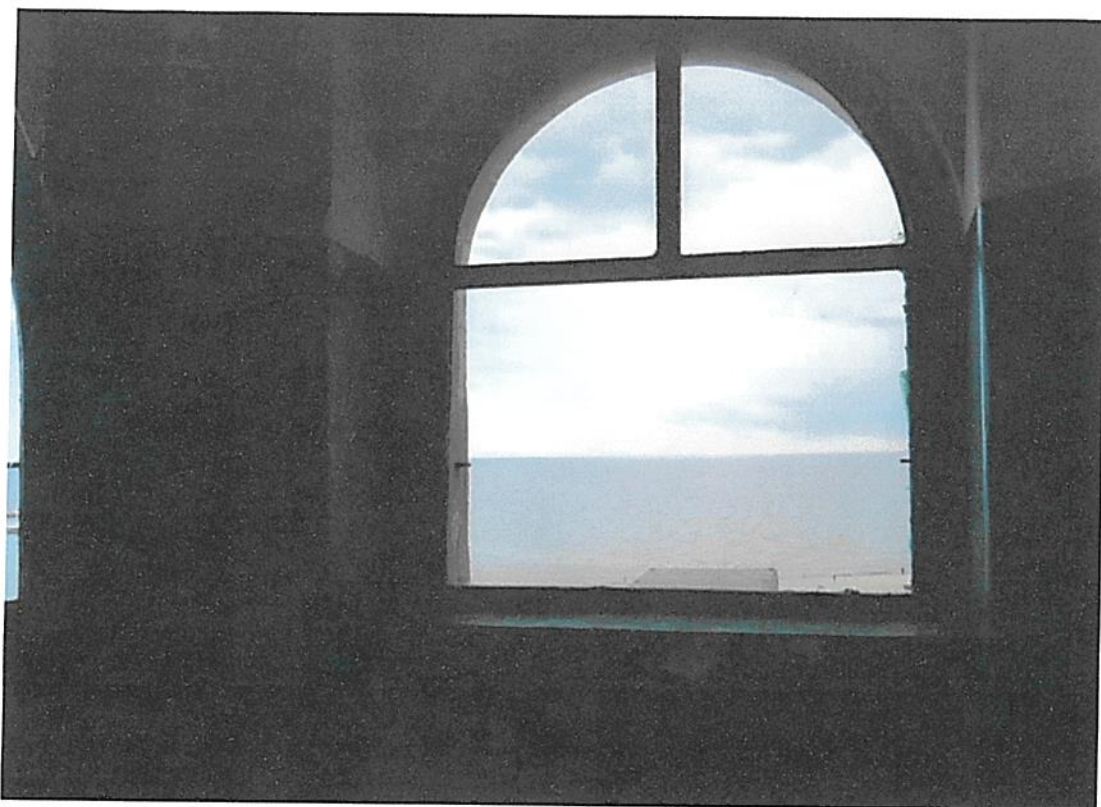

Fot 80 Zawiasy z lat po 1945

Fot 81 Mechanizmy zamykające z lat po 1945

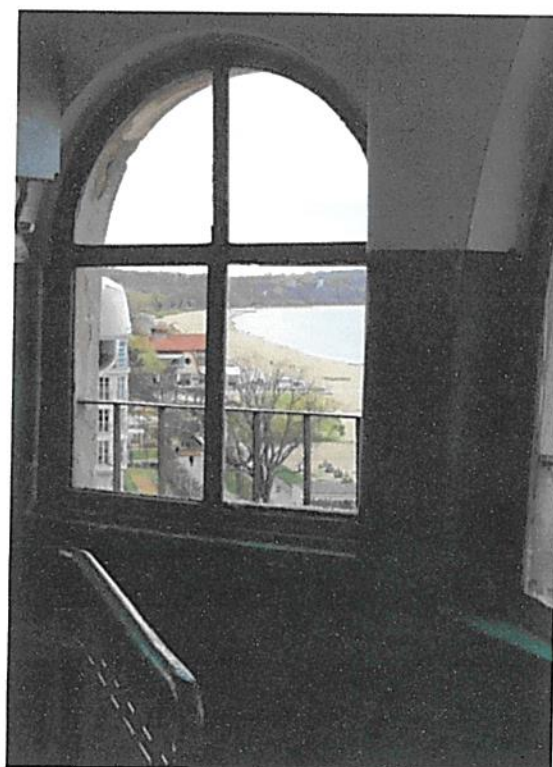
Wydział Inżynierii Budowlanej
Katedra Inżynierii Budowlanej
ul. Dywalczyka 2, 00-648 Warszawa

Fot 82 Okno pn-wsch bez skrzydeł okiennych z lat po 1945, utracone w trakcie remontów

Fot 83 Mechanizm zamykający – okno po 1945

Fot 84 Okno pn -wsch

Wzrosty i cięciwy
1945-1947
1948-1950
1951-1953
1954-1956
1957-1959
1960-1962
1963-1965
1966-1968
1969-1971
1972-1974
1975-1977
1978-1980
1981-1983
1984-1986
1987-1989
1990-1992
1993-1995
1996-1998
1999-2001
2002-2004
2005-2007
2008-2010
2011-2013
2014-2016
2017-2019
2020-2022

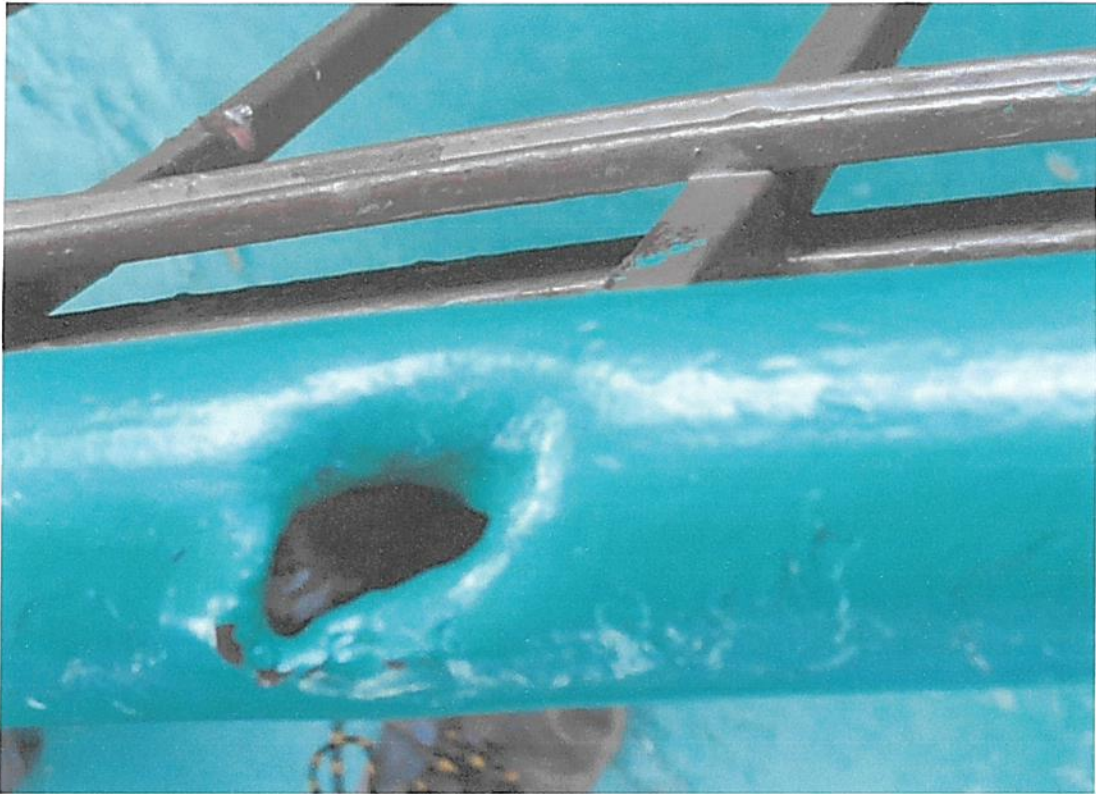
Fot 85 Przebudowy mechanizmów zamykających

Fot 86 Współczesne skrzydła (lata 70te)

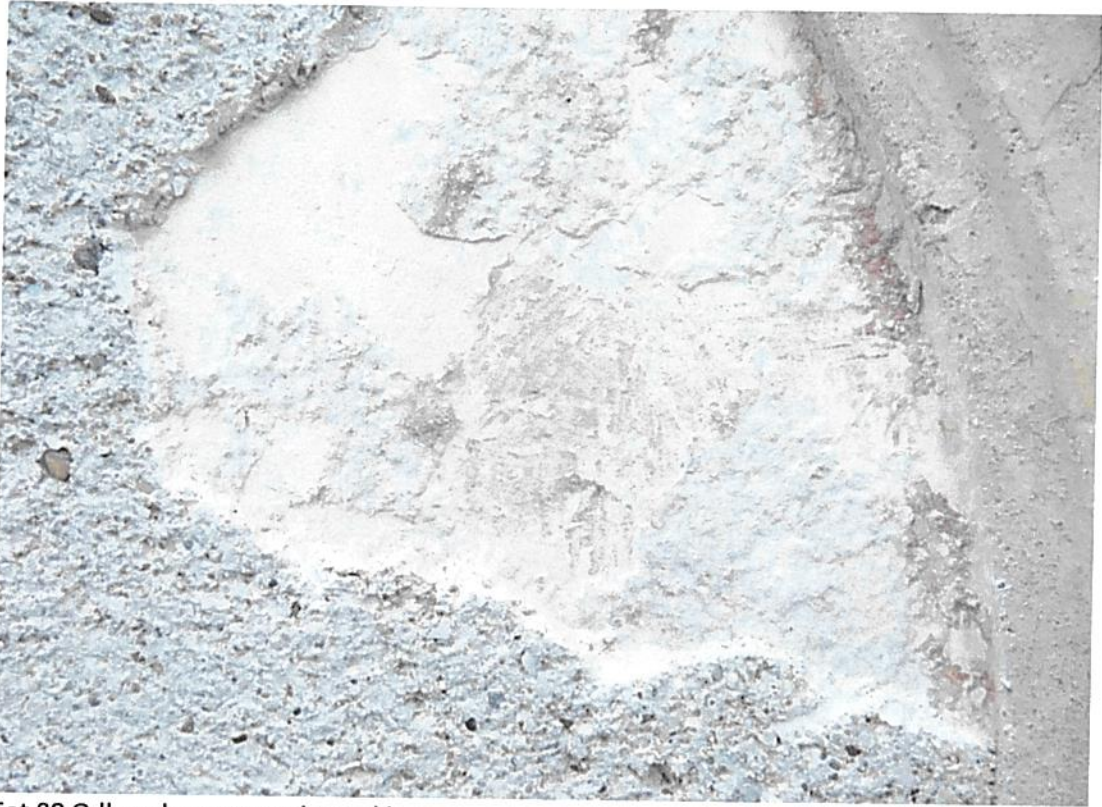

Fot 87 Współczesne skrzydło okna

Fot 88 Przestrzliny pochwyty schodów

ul. Dyrołejna 2/4, 40-008 Lublin

Fot 89 Odkrywka na szczycie attyki

Fot 90 Odkrywka stratygraficzna – kolor żółty piaskowiec

Wydział Inżynierii Budowlanej
Czł. Stow. Inżyn. Budowl. w Katowicach
Katedra Inżynierii Budowlanej
ul. Dąbrowskiego 274, 40-002 Katowice

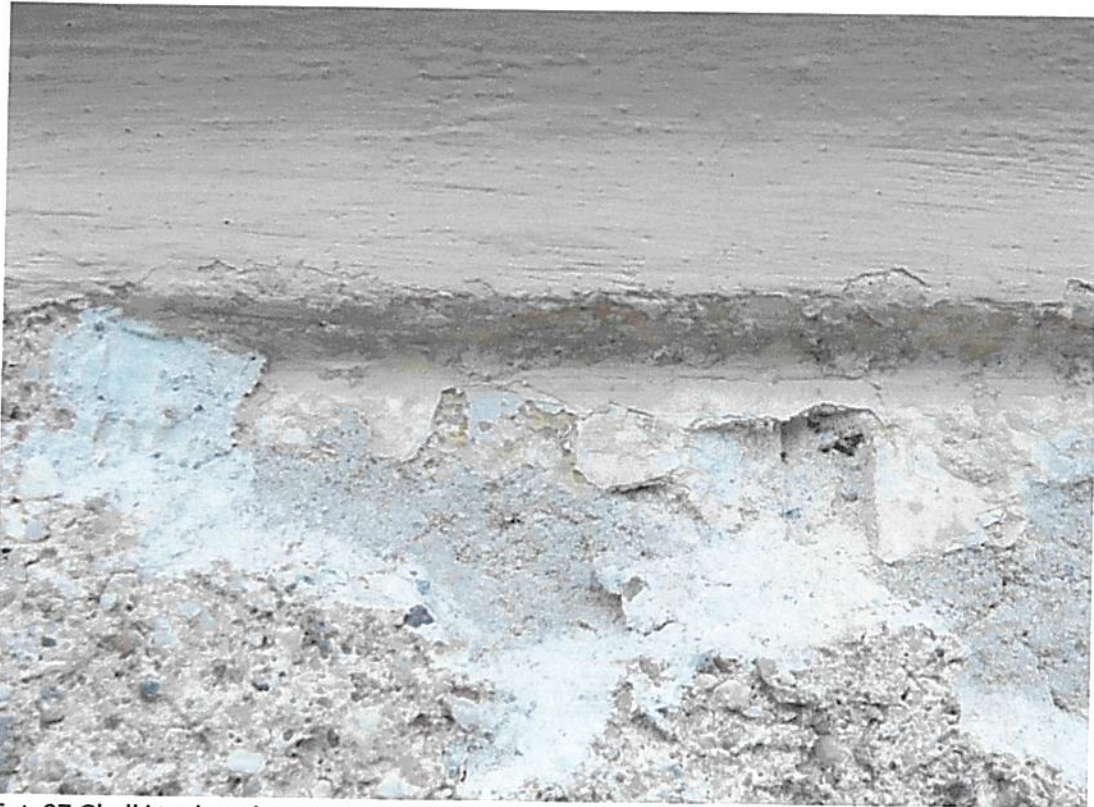
Fot 91 Odkrywka stratygraficzna – widoczny baranek z III w stratygraficznej

Fot 92 Odkrywka na ramie okna – kolor jasnobrązowy

Fot 93 Gzyms, odkrywka stratygraficzna , widoczny współczesny gruby fakturalny tynk

Fot 97 Gładki tynk pod gzymsem szczytu

Fot 98 Gniazdo belki więźby dachowej nieistniejącego dachu

Instytut Ochrony Środowiska
i Środowiska Budowlanego
Ciepła 10, 00-611 Warszawa
tel. 22 629 42 00
www.ios.gov.pl

Fot 99 Skorodowane łączniki mechaniczne na spływie wolutowym

Fot 100 Pęknięcia na spływie wolutowym

WCE W60ZK 172-5
Cena netto 172,50 zł
Cena brutto 211,13 zł

Fot 101 Fioletowy baranek z okresu remontu przed 1945

Fot 102 Okno wykusza , strona północna Odkrywka pokazująca

PROJEWÓRZKI URZĄD
ul. ...

Fot 103 Wykusz wschodni Gładki tynk autorski

Fot 104 Wykusz wschodni Gładki tynk autorski

Fot 105 Trzon wieży – widoczna jedna warstwa tynku współczesnego

Fot 106 Poziom 6. Wnęki okienne ze zerodowanym tynkiem

Fot 107 Zwieńczenie ozdobnego szczytu. Tynk gładki

Fot 108 Wykusz wschodni – tynk gładki

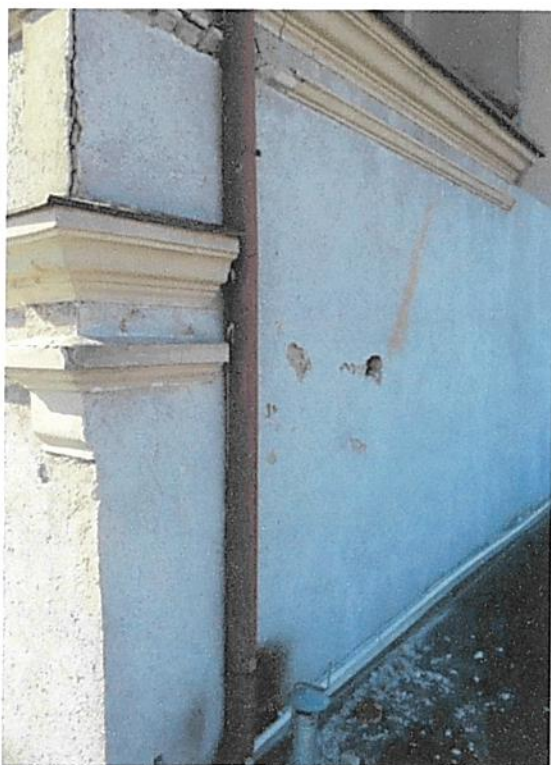
Fot 109 Detal okna – profilowe ślemię

Fot 110 Destrukcja tynku na detalu sztukatorskim – odspojenie od wążku ceglanego

Fot 1111 Widoczne wtórne naprawy pograżające detal

Fot 112 Ściana , na której pierwotnie występował dach

Fot 113 Bramka południowa – ryflowania Wykonane współcześnie w tynku akrylowym

Fot 114 Budynek parterowy narożny –
współczesne naprawy i styropian

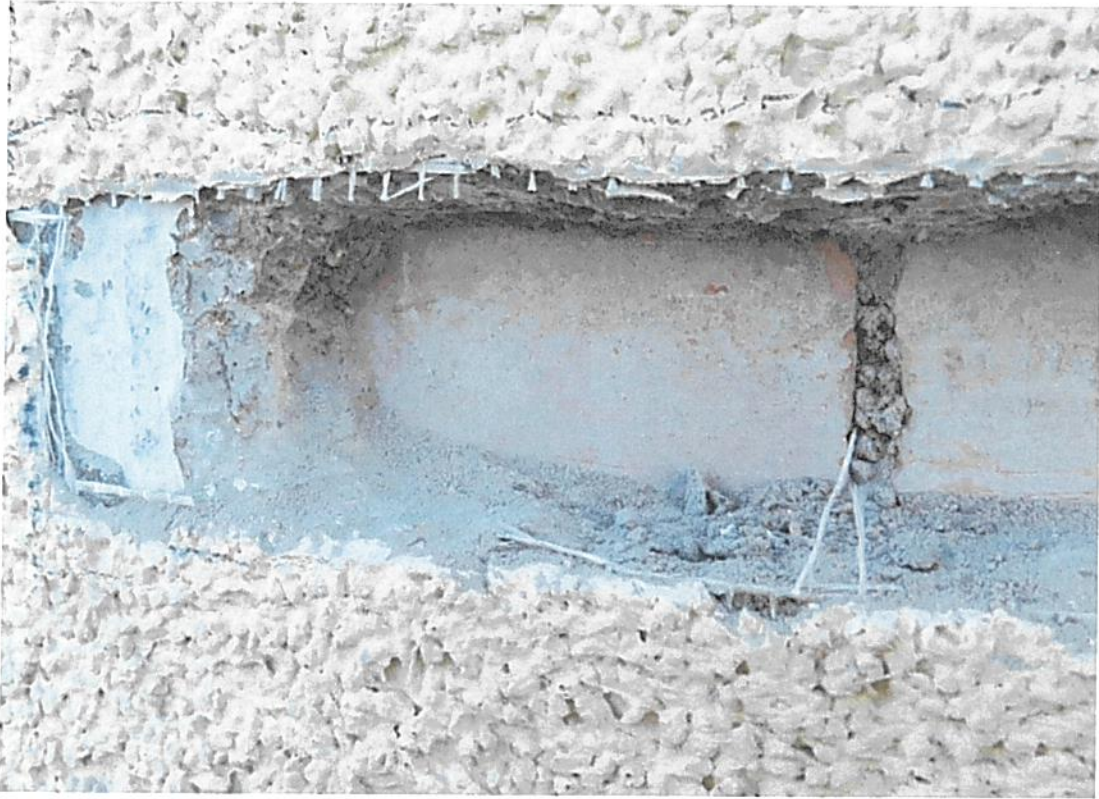
Fot 115 Współczesna pojedyncza warstwa tynku

Fot 116 Wschodnia strona latarni , parter –
żółte lastryko

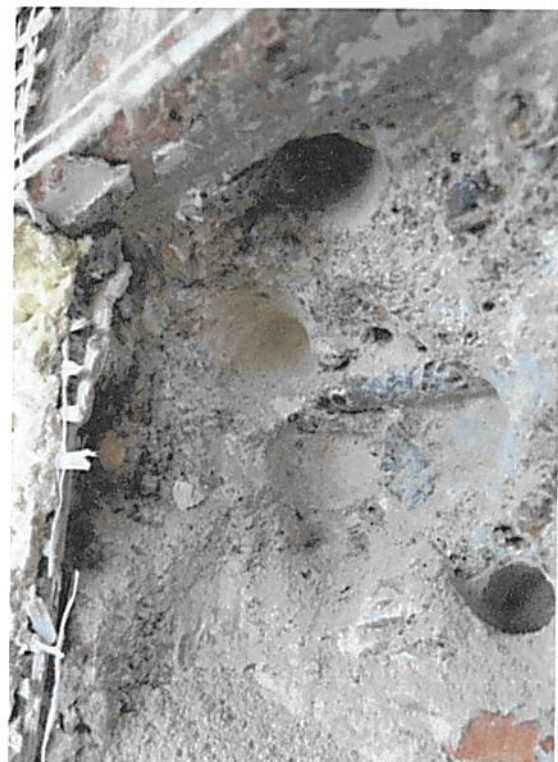
Fot 117 Strop arkad - żelbet

Fot 118 Pasma arkad Współczesny wążek ceglany we wnęce

Fot 119 Żelbetowy strop nad arkadami

Fot 120 Żelbetowy strop nad arkadami

Fot 121 fotografia mikroskopowa – kremowy kolor oryginalnej malatury na ścianie latarni

Fot 122 fotografia mikroskopowa – kremowy kolor oryginalnej malatury na ścianie latarni

Fot 123 mikroskopowa – malatura na stolarce okiennej

Fot 124 mikroskopowa – malatura na stolarce okiennej

Fot 125 mikroskopowa – malatura na gzymsie latarni

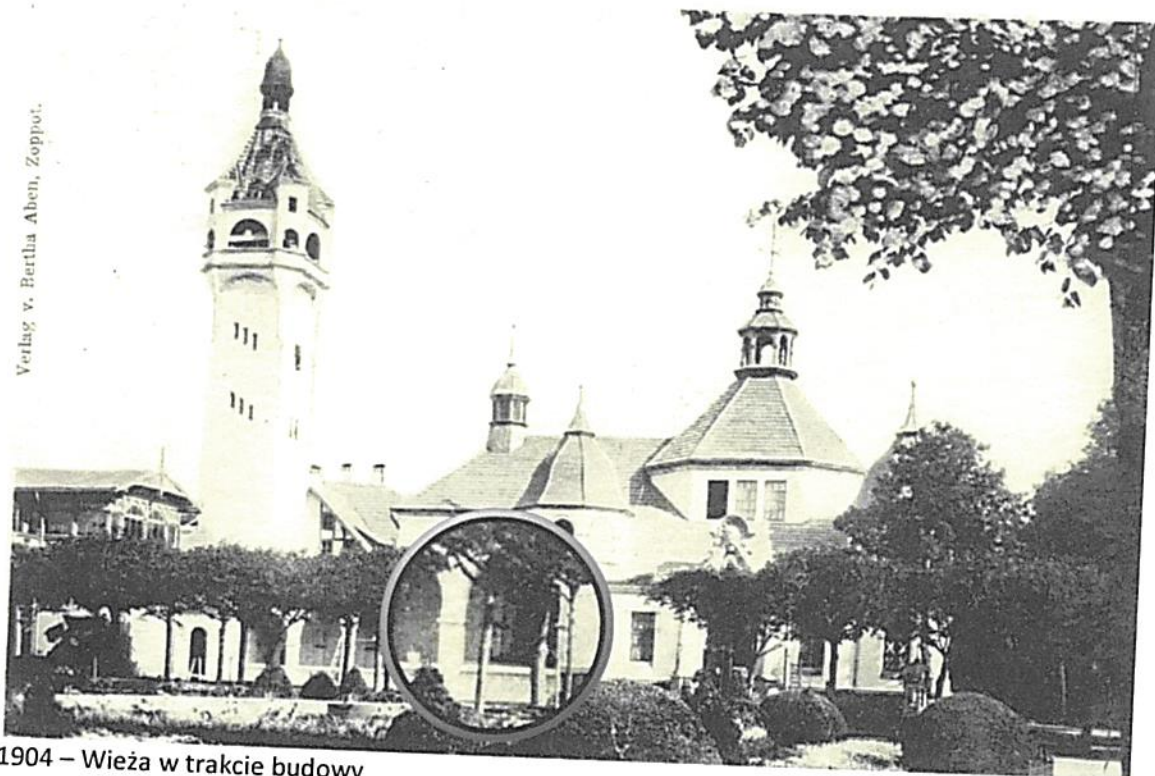
Fot 126 Klatka schodowa latarnia – ściana kolor jasnozielony

BIURO PRACOWNI
WYKONAWCZYCH
W GDAŃSKU
ul. Włocławskiej 12/14

WÓDZKI URZĄD
W ZABYTOWIE
Gdańsk

FOTOGRAFIE ARCHIWALNE

Verlag v. Bertha Aben, Zoppot.

1904 – Wieża w trakcie budowy

Fot wykonana przez Johna Faltina 1905 (DSJ.Faltin 1905) Detal okno

WARSZAWSKI URZĄD
DZIEDZICZYSTWA
KRAJOWY ZABYTKOWY
INSTYTUT

Fot wykonana przez Johna Faltina 1905 (DSJ.Faltin 1905) Detal okno

Fot archiwalna rok 1906

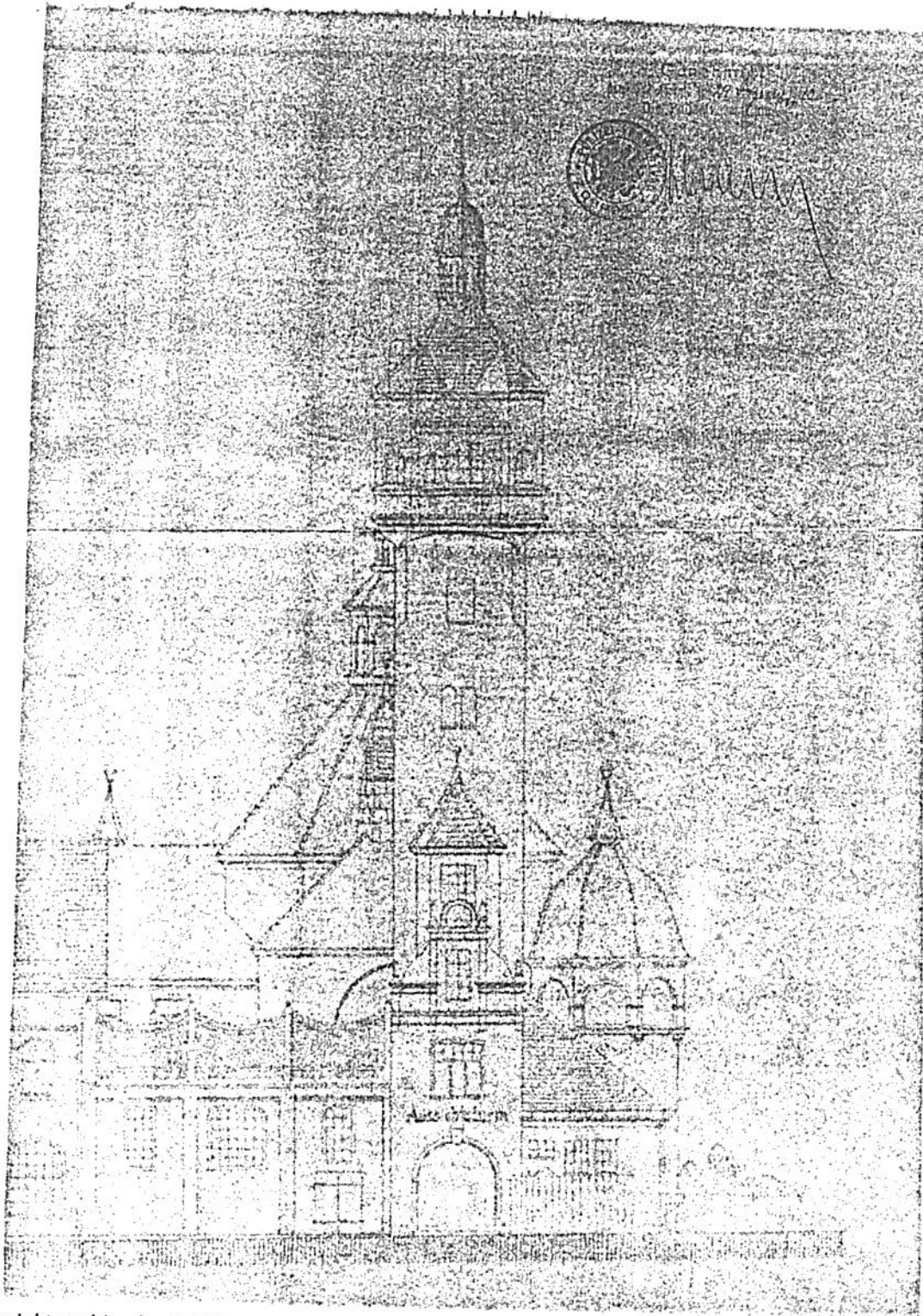

Fotografia archiwalna rok 1906

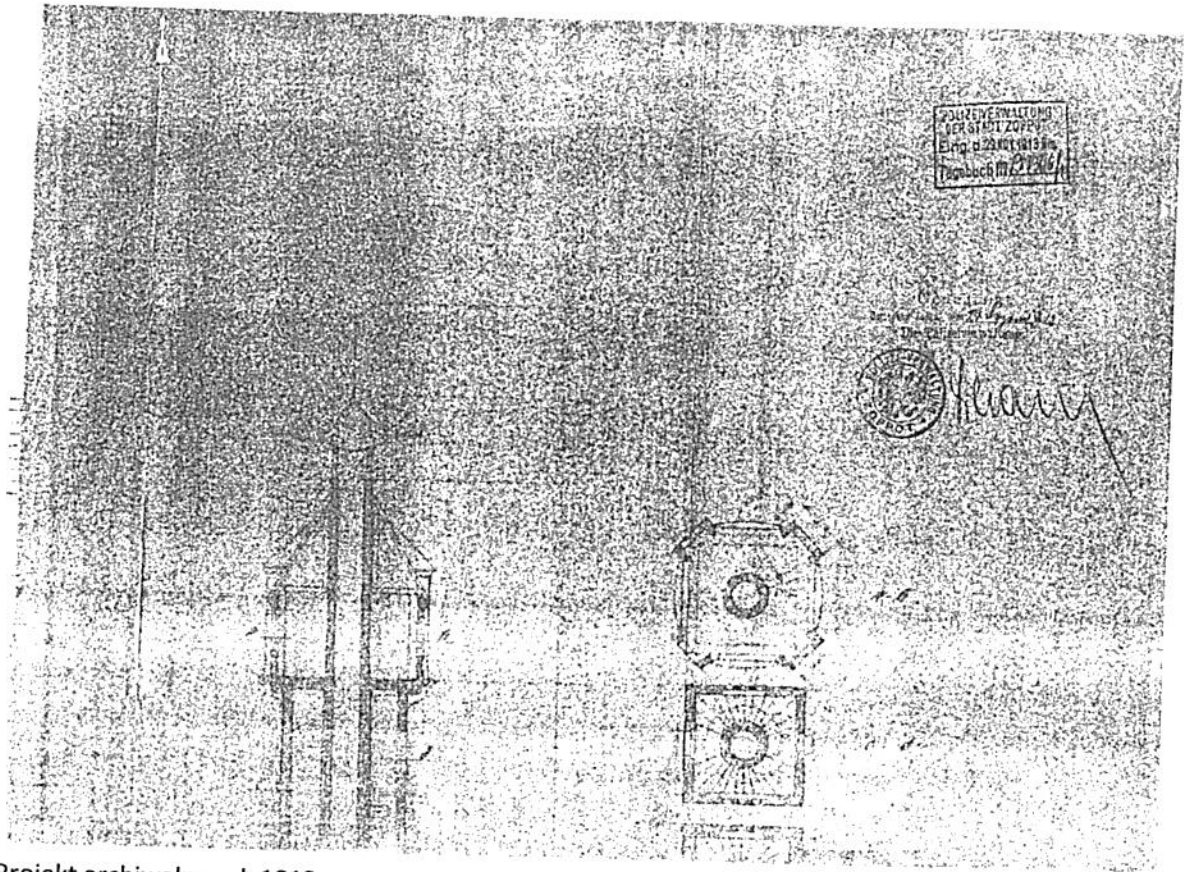

Fotografia archiwalna rok 1907

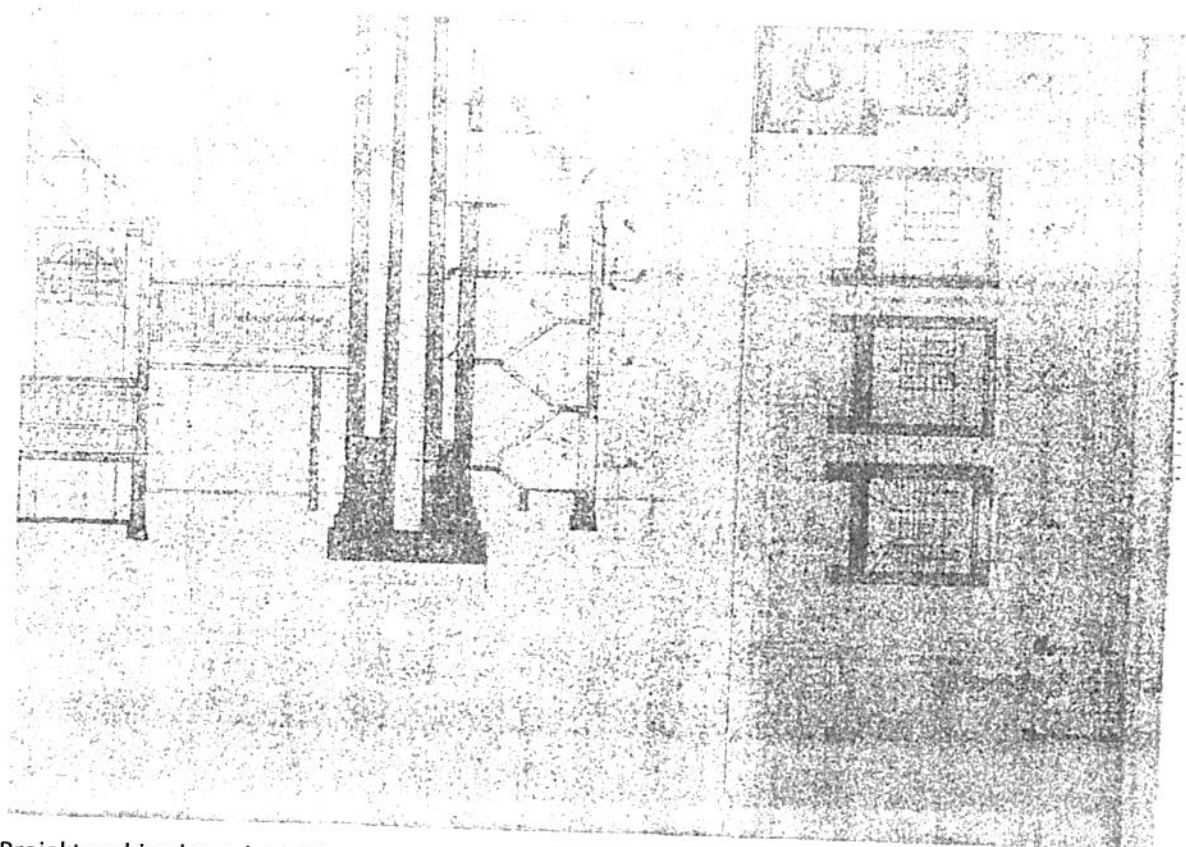
DZKI UIC
TADYTEC
WIKI
170-852 01555

Projekt archiwalny 1910

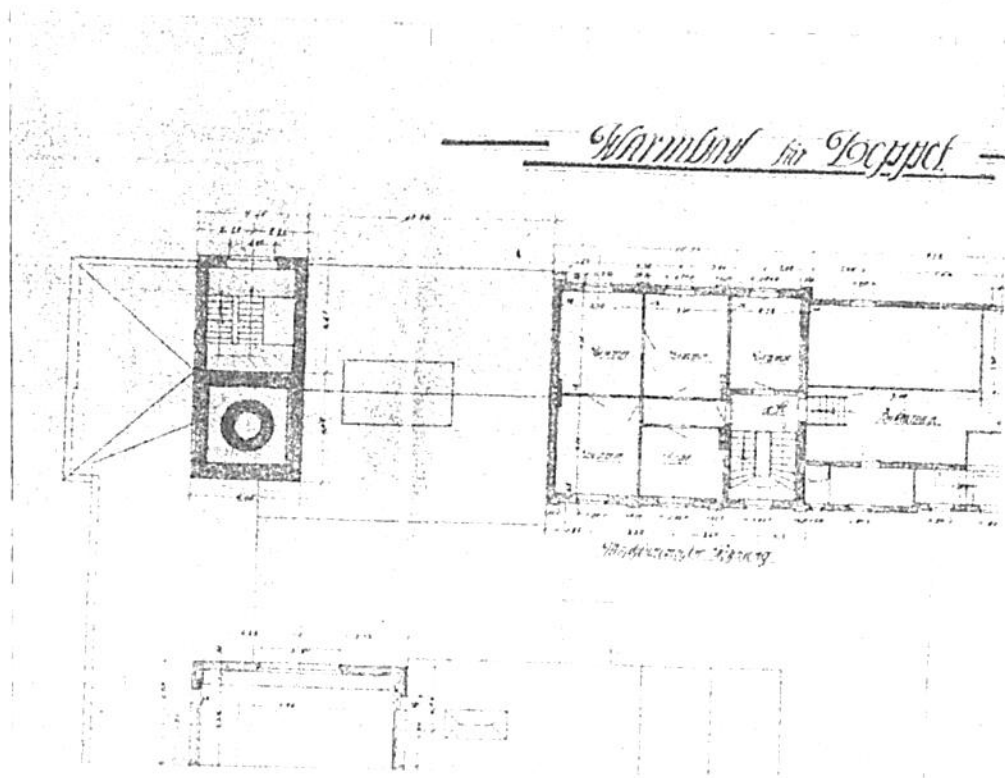

Projekt archiwalny rok 1913

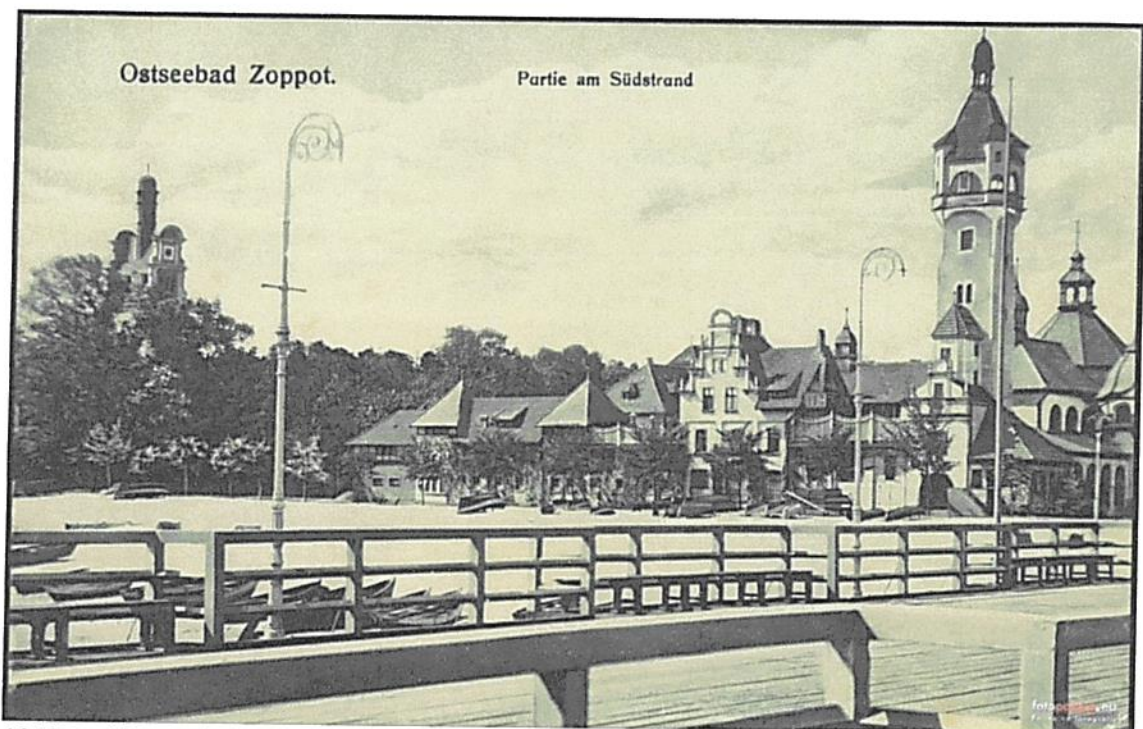
Projekt archiwalny rok 1913

PROJEKTOWANIE
ARCHITECTONICZNE
w Gdaniu
Dystrykcyjna 21a, 80-100

Wnetrze w roku 1908

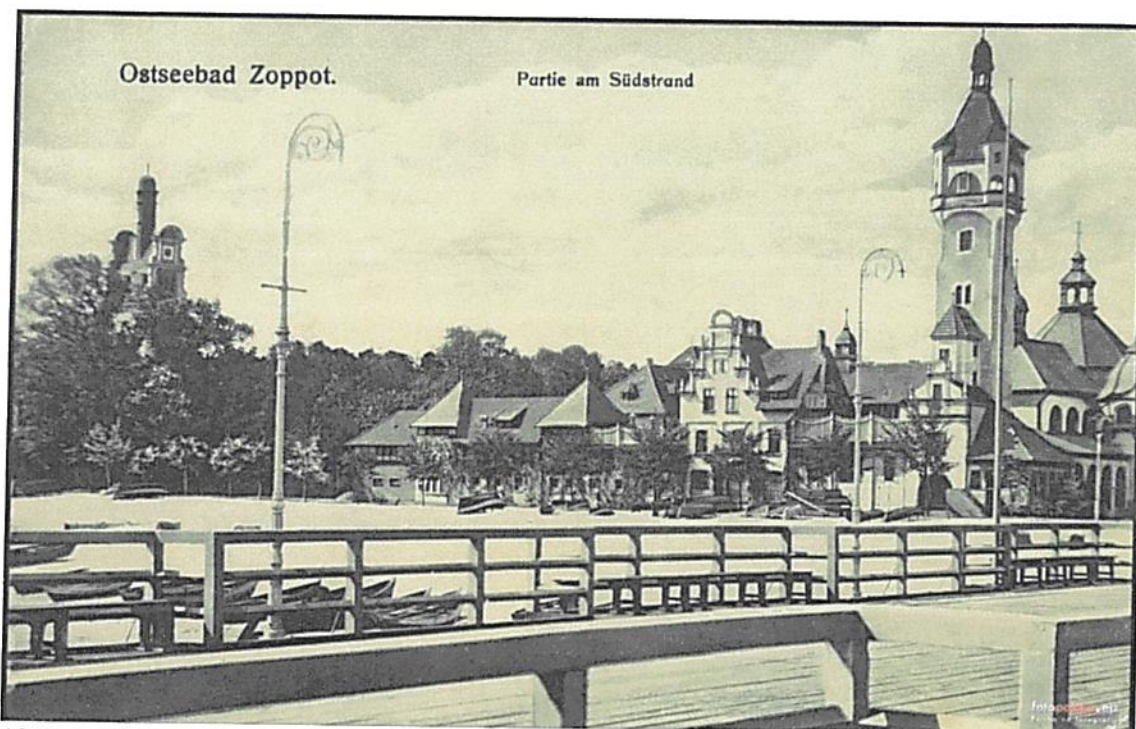
BYTŃSKI URZĄD
OCENY WARTOŚCI BYTŃ
ul. Główna 10-12, 84-200 Bytów
tel. 51 73 10 00, 51 73 22 00

1918 - widoczna balustrada tarasu

Lata 1990-1920

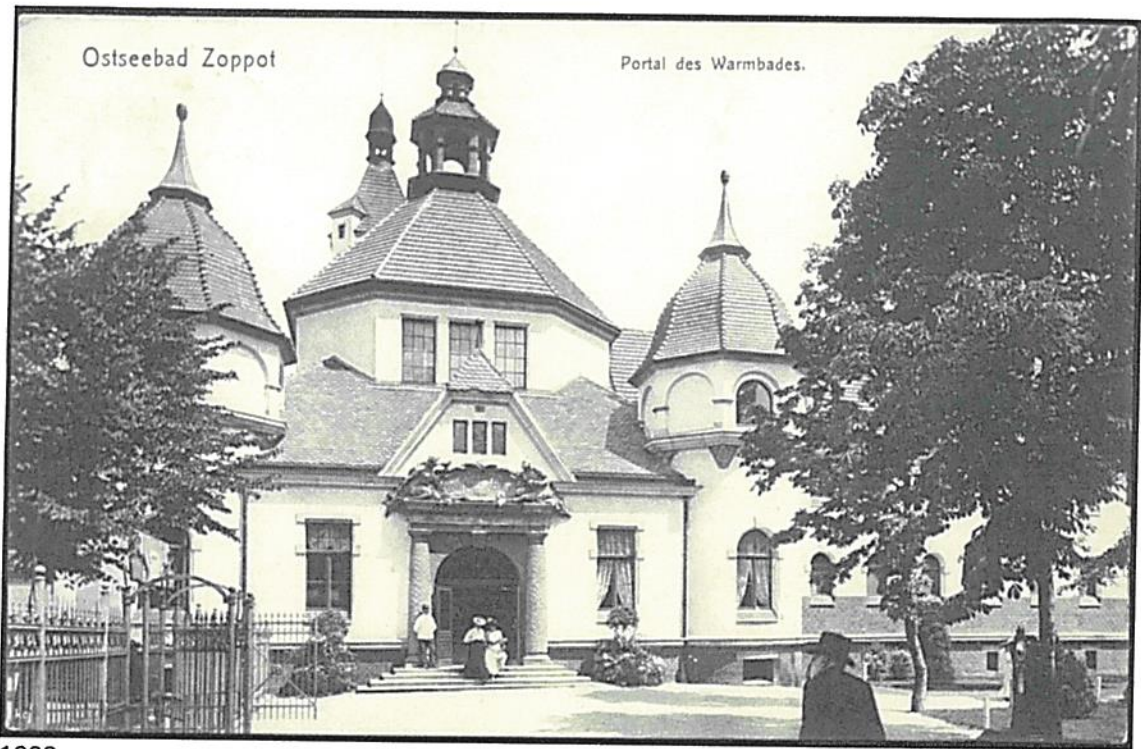

1918 - widoczna balustrada tarasu

Lata 1990-1920

Widok z tarasu
Ostseebad Zoppot
1918

1908

1912

Handwritten text, possibly a signature or date, located in the bottom right corner of the page.

Rok 1918

Rok 1918 , fragment fotografii widoczny detal okien wieży oraz iglica i detal wykusza

Wzrost i rozwój
CC-BY-SA
W. Dylak

Rok 1932 iglica nad wejściem głównym – wzór do odtworzenia detalu

Rok 1932 iglica nad wejściem głównym – wzór do odtworzenia detalu

WODZKI
ONY ZADY
w Gdańsku
ul. Piłsudskiego 2/4, 80-957 Gdańsk

Budynek w roku 1920 – widoczne nieistniejące zabudowania

1937, widok ogólny

WÓDZKI
NY ZAS
w Oś
1937

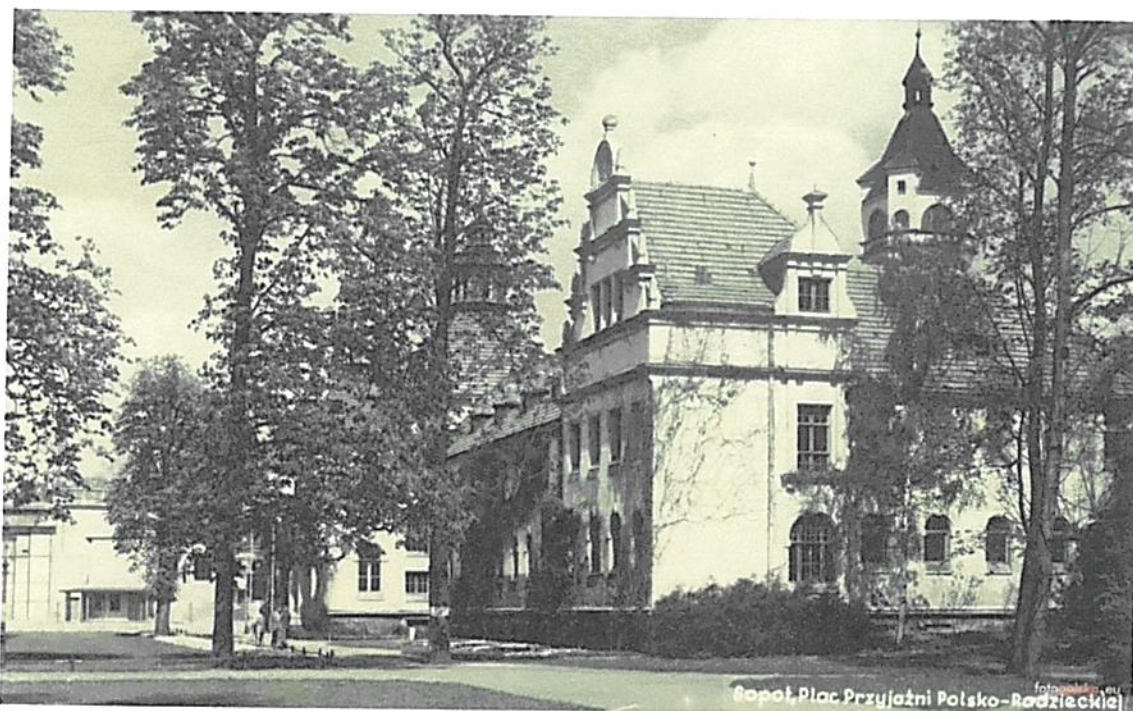

Rok 1930 – widoczna weranda od strony pn

Rok 1939 przebudowa modernistyczna

Widok z Zoppot na Zoppot
Ostseebad Zoppot
Rok 1939 przebudowa modernistyczna

Fotografia archiwalna rok 1950

Fotografia archiwalna rok 1951 widoczna dachowka na wieży latarni

Fotografia archiwalna rok 1955

Fotografia archiwalna rok 1955-58

Fotografia archiwalna rok 1963

Fotografia archiwalna rok 1958

WŁ. J. KURZĘD
 1/1

Fotografia archiwalna rok 1958-63

1960

Lata 60-te – widoczna stolarka okienna wielopodziałowa

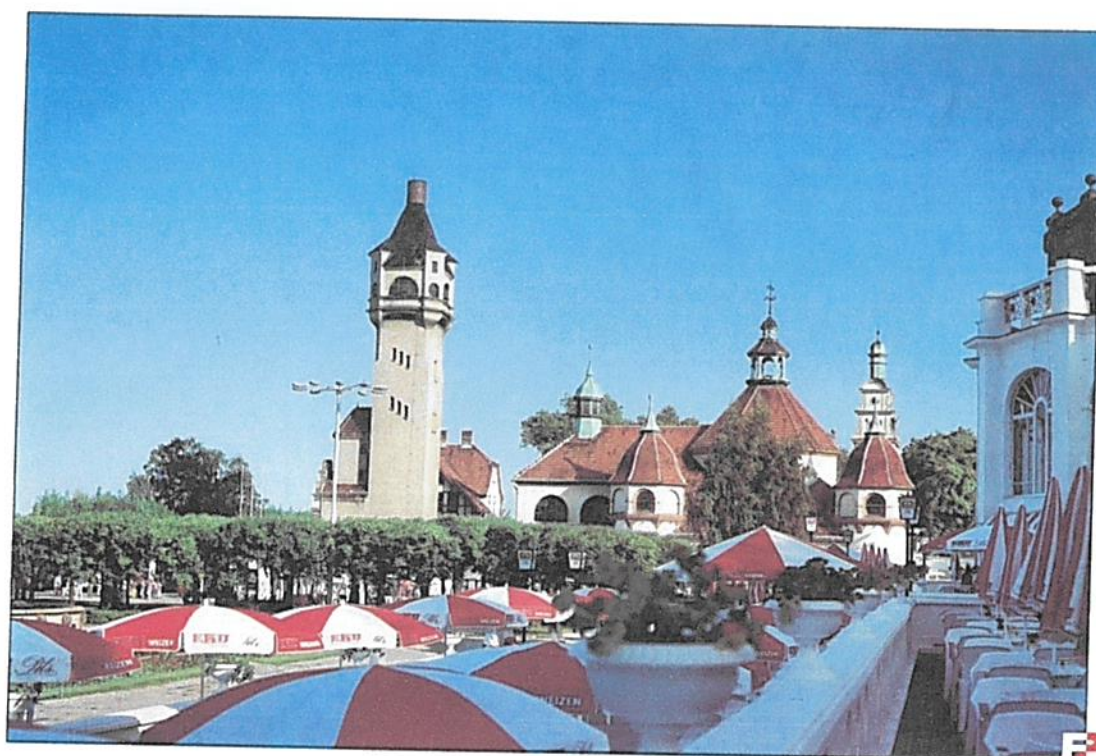
Widoczna stolarka okienna wielopodziałowa

Fotografia archiwalna rok 1968 pierwsze zdjęcie z dachem papowym bez szczytu wieżyczkowego

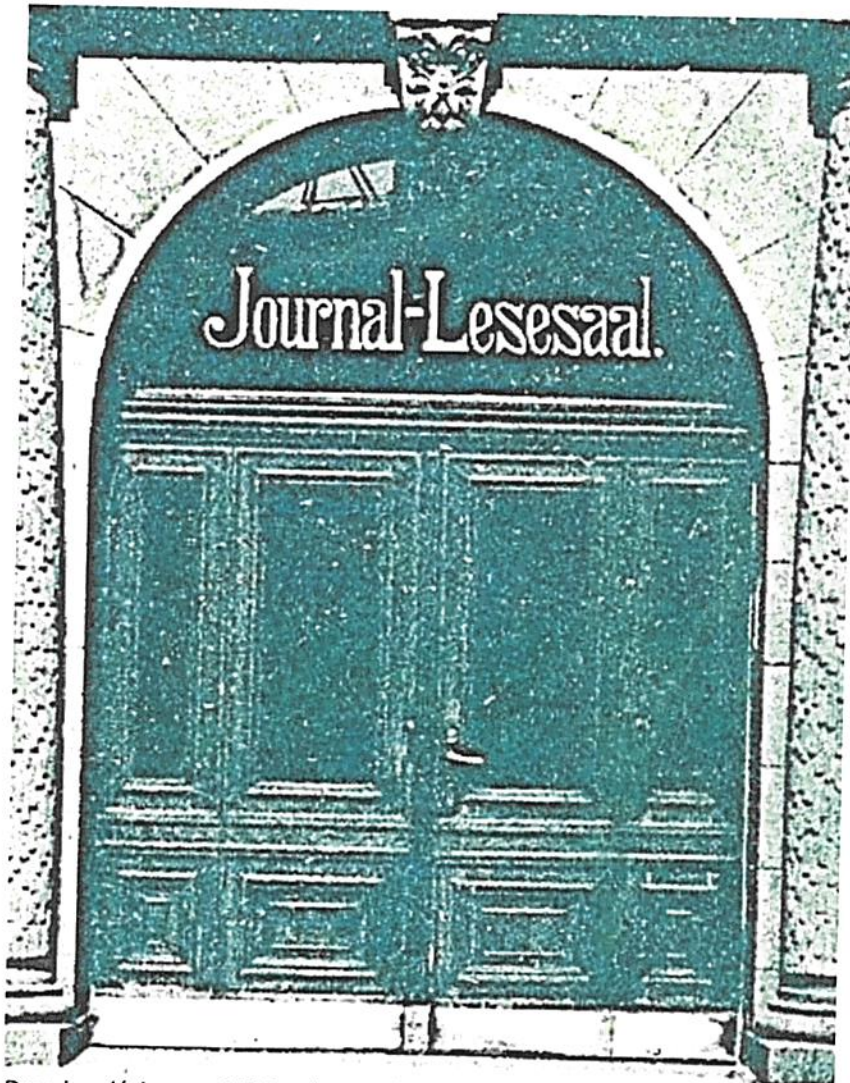
Fotografia archiwalna rok 1973-76 Widoczny dach papowy

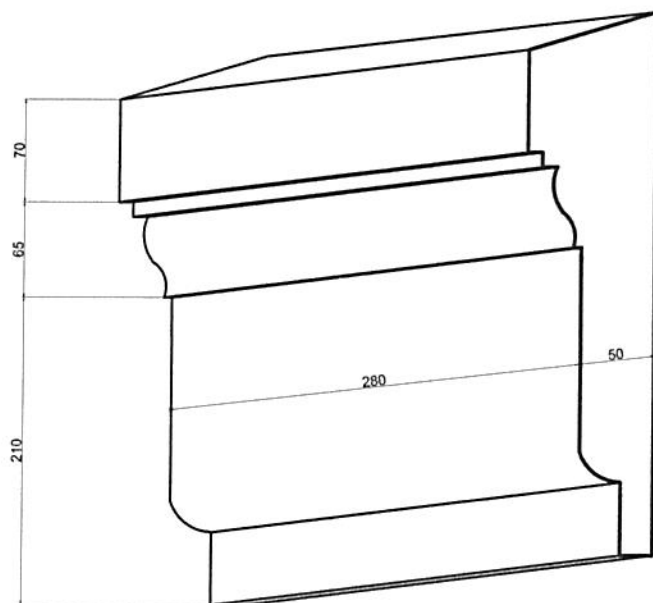
Fotografia archiwalna rok 1993 Widoczny dach papowy

Fotografia archiwalna rok 2008 rekonstrukcja wieżyczki i wykonanie dachu pokrytego blachą

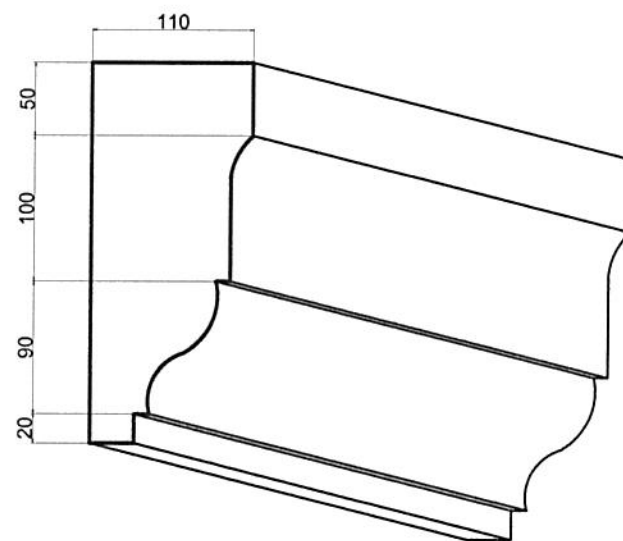
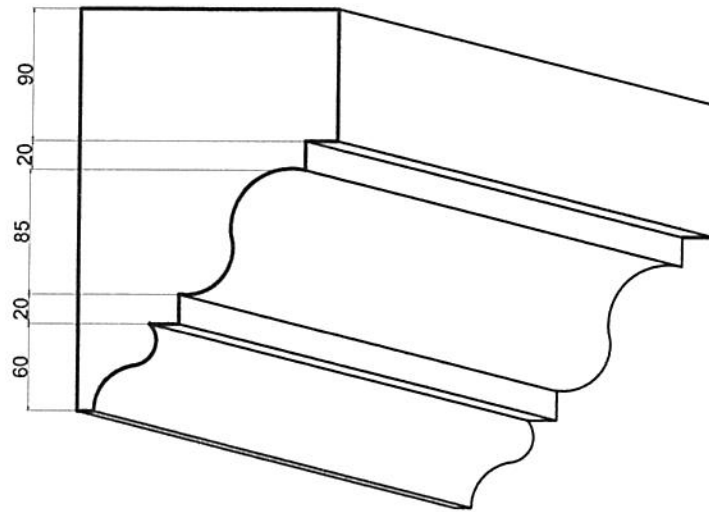

Drzwi wejściowe z 1924 roku. Wzór do odtworzenia drzwi do wieży, skrzydło pojedyncze dwupłycinowe

WYKONANO W ZAKŁADZIE
MONTAŻOWYM
POLSKA

skala 1:5

skala 1:5